

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างไทยและลาวในด้านวิชาการ กรณีศึกษาความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในภาคอีสานของไทยกับลาว” ได้ตั้งกรอบการศึกษาเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2544 – 2549 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวทางฝ่ายไทย ตรงกับสมัยรัฐบาลของพ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและฝ่ายสปป.ลาว ตรงกับสมัยรัฐบาลของ ฯพณฯ บุญยัง วอละจิต ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน ได้แก่

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของไทย

-มหาวิทยาลัยขอนแก่น	จำนวน 1 คน
-มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	จำนวน 1 คน
-มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	จำนวน 1 คน
-มหาวิทยาลัยนครพนม	จำนวน 1 คน

1.2) กองสุสานทูตลาวประจำประเทศไทย จำนวน 1 คน

1.3) กองสุลไทยประจำกรุงเวียงจันทน์ประเทศลาว จำนวน 1 คน

1.4) เจ้าหน้าที่สถาบันยุทธศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ดำเนินการเกี่ยวข้อง

กับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำแม่โขง (ROC) จำนวน 1 คน

1.5) ผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ จำนวน 1 คน

1.6) เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมลาวประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 1 คน

1.7) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ของประเทศลาว จำนวน 1 คน

2) นักศึกษาชาวลาวที่เดินทางเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย ในมหาวิทยาลัยพื้นที่กรณีศึกษา ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ นักศึกษาชาวลาวที่ได้รับทุนเดินทางเข้ามาศึกษา จำนวน 55 คน และ นักศึกษาชาวลาวที่ใช้ทุนส่วนตัวเดินทางเข้ามาศึกษา จำนวน 25 คน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 80 คน

ซึ่งผลการศึกษาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้แบ่งจำแนกออกเป็น 3 ตอน ตามความสำคัญของเนื้อหาและความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1 ตอนที่ 1 พัฒนาการของความร่วมมือระหว่างไทย - ลาว ในด้านวิชาการ ระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2549

ตารางที่ 4.1.1 ท่านคิดว่าความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการที่ดำเนินการต่อกันในช่วง ปีพ.ศ. 2544 – 2549 มีพัฒนาการเป็นไปอย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการเป็นไปอย่างไร	
	พัฒนาการที่ดี / ราบรื่น	พัฒนาการที่ไม่ดี / ไม่ราบรื่น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวยที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	80	-
รวม	90	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ในตารางข้างต้น ที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า พัฒนาการของความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านวิชาการระหว่างปีพ.ศ. 2544 – 2549 โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี ราบรื่น และมีลักษณะของความร่วมมือที่เป็นไปแบบเปิดกว้างหรือได้ขยายความร่วมมือไปสู่สาขาแขนงต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพิ่มมากขึ้น

โดยกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มแรกมีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันทั้งหมดว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีระดับของพัฒนาการอยู่ในระดับที่ดี และมีผลของความร่วมมือที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเด่นชัด ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเห็นได้ว่า รัฐบาล องค์กรหน่วยงานต่างๆ ของทั้งสองประเทศ ได้เร่งผลักดันหรือได้มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างจริงจังและแพร่หลาย จนครอบคลุมเข้าไปใน

ทุก ๆ สาขาหรือแขนงต่าง ๆ เช่น ในด้านการสาธารณสุข การแพทย์ การเกษตร การคมนาคม การสื่อสาร และวิทยาการเทคโนโลยี เป็นต้น

ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ความร่วมมือระหว่าง ไทย – ลาว ในด้านวิชาการ มีพัฒนาการที่ดีและราบรื่น นั้นเป็นเพราะฝ่ายไทยระบบการบริหารจัดการที่ดี และรัฐบาลในสมัยนี้มีสภาวะทางการเมืองที่มั่นคงและมีเสถียรภาพในการทำงานจึงทำให้กระทรวง องค์กร หน่วยงานต่างๆ ของไทย สามารถที่จะปฏิบัติงานตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เช่น รัฐบาลสามารถที่จะจัดสรรเงินงบประมาณประจำปี หรือเงินงบประมาณต่าง ๆ ตามที่กระทรวงองค์กร หน่วยงานนั้นๆ เสนอโครงการมาได้ อย่างทันทั่วทั้งที่และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ส่วนฝ่ายสปป.ลาวเอง ก็ให้ความสำคัญกับความต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้เกิดการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ตามพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ปี ค.ศ. 2001 – 2005 (ปี พ.ศ. 2544 – 2548) ที่เป็นแผนต่อเนื่องจากฉบับที่ 4 และได้ขยายเป้าหมายเพิ่มขึ้น ในการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้น (ปี 2544 – 2548) ระยะกลาง (ปี 2553) และในระยะยาว (ปี 2563) โดยมีสาระสำคัญคือ

1. ในระยะสั้นและระยะกลาง (ในปี 2544 – 2553) จะผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
2. ยุติการทำไร่เลื่อนลอย ยุติการปลูกฝิ่น และลดอัตราความยากจนลงครึ่งหนึ่งภายในปี 2548
3. ในระยะยาว (ปี 2563) จะพัฒนาประเทศ ให้ลาวพ้นจากสถานการณ์เป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประชากรมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ประมาณ 3 เท่าตัว)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของสปป.ลาว ในข้างต้นนั้น เห็นได้ว่าสปป.ลาว มีความต้องการที่พัฒนาประเทศให้พ้นจากความยากจนและยกระดับการพัฒนาประเทศให้อยู่ในระดับที่สูงด้วยการสร้างระบบเศรษฐกิจให้มีระบบที่เข้มแข็งและขยายฐานระบบเศรษฐกิจให้ก้าวไปสู่ระบบการตลาดแบบเสรีอย่างเปิดกว้าง ดังนั้น ความสำคัญที่กล่าวมานี้ ประเทศสปป.ลาว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความร่วมมือกับประเทศไทย ในด้านวิชาการอย่างสมัครใจ และจริงใจต่อกัน เพราะประเทศ สปป.ลาว มองเห็นว่าเมื่อประชาชนหรือพลเมืองของประเทศได้รับการศึกษาเรียนรู้ หรือความรู้ความสามารถในแขนงต่างๆ อย่างหลากหลายแล้วประชาชนเหล่านั้นก็นำความรู้ความสามารถที่ได้มาช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศชาติ ให้พ้นจากความยากจนให้หมดไปตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้

นอกจากนี้ ข้าราชการท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นี้ ประเทศไทยและลาวได้มีความการสร้างสัมพันธ์ภาพร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และสันติแบบรอบด้าน ยิ่งโดยเฉพาะสัมพันธ์ภาพในด้านการเมืองที่เปรียบเสมือนประตูด่านแรกของประเทศ ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยและ สปป.ลาวยึดถือหลักปฏิบัติเคารพในอำนาจอธิปไตยหรือเคารพในหลักความเสมอภาคซึ่งกันและกัน ผลดังกล่าวนี้ จึงส่งผลทำให้ประเทศไทยและ สปป.ลาว ได้มีระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น ในทุก ๆ ด้าน และมีระบบการพัฒนาที่ดีขึ้นไปตามลำดับอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความร่วมมือในด้านวิชาการที่ข้าราชการท่านนี้ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สัมพันธ์ภาพในด้านการเมืองระหว่างไทยและลาว หรือปัจจัยในด้านรัฐศาสตร์มีความโดดเด่นมาก เพราะบรรดาตัวแสดงความสัมพันธ์ต่าง ๆ บนเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในตัวแสดงอย่างรัฐบาลกลางเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นี้ ตัวแสดงบนเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้เปิดกว้างเพิ่มตัวแสดงที่โดดเด่นขึ้นมาอย่างหลากหลาย เช่น การเข้ามามีบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น การเข้ามามีบทบาทขององค์กรหรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่สามารถบริหารงานจัดการได้เองอย่างเข้มแข็ง เพิ่มมากขึ้น การเข้ามามีบทบาทขององค์กรเอกชน (NGO) ที่เด่นชัดมากขึ้น

ดังนั้น จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแหล่งความร่วมมือในด้านวิชาการ ระหว่างไทย – ลาว ที่เพิ่มขึ้น และพัฒนาขึ้นไปตามลำดับ เช่น นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเพราะมีแหล่งทุนที่หลากหลายจากองค์กร องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ทุนการศึกษาที่มากขึ้น โดยไม่ต้องรออนุมัติจากรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียว เหมือนกับในอดีตที่ผ่านมาเป็นต้น

เช่นเดียวกับความเห็นของข้าราชการท่านหนึ่งที่ ได้ให้ความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการเป็นไปด้วยดีและราบรื่นนั้น เป็นเพราะทั้งสองประเทศมีสภาพการณ์ทางการเมืองที่คล่องตัว และมั่นคง จึงทำให้มีการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศร่วมกันอย่างชัดเจนและเป็นไปตามแผนงานที่วางเอาไว้ ได้ ซึ่งถึงแม้ว่าประเทศไทยและสปป.ลาว จะมีระบอบการเมืองและการปกครองที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อความร่วมมือระหว่างกันแต่อย่างใด กล่าวคือตามความเป็นจริงของสภาพการณ์ ในปัจจุบันแล้ว ประเทศไทยจะรับเอาอิทธิพล หรือลัทธิการปกครองแบบใดก็ตาม เหตุผลนี้ก็ไม่สามารถที่จะมาแบ่งแยกสายสัมพันธ์หรือกีดกันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นๆ ได้ ยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ไร้พรมแดนเช่นนี้แล้ว ประเทศต่าง ๆ ในโลกใบนี้จะต้องมีความเกี่ยวพันกันในการเมืองไม่มากนักน้อย

โดยเฉพาะประเทศไทยและ สปป.ลาว ที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านกันด้วยดีเสมอมาตลอดนั้น จึงมีความเข้าใจและเรียนรู้ ระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าพัฒนาการความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านวิชาการ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้อยู่ในระดับที่ดีและราบรื่นนั้น เป็นเพราะรัฐบาลทั้งสองประเทศต่างมีความเป็นเสถียรภาพ โดยฝ่ายไทยซึ่งในสมัยนี้อยู่ภายใต้การนำของพ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่นำพาพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวจัดตั้งรัฐบาลอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ส่วนฝ่ายสปป. ลาว ก็มีรัฐบาลที่อยู่ภายใต้การนำของนายบุญยัง วอลละจิต นายกรัฐมนตรี ที่มีเสถียรภาพในระบบของลัทธิการเมืองแบบคอมมิวนิสต์ที่ยึดถือกันมานานอยู่แล้ว จึงทำให้สภาวะทางการเมืองของทั้งสองประเทศอยู่ในภาวะที่นิ่งและสามารถจะกำหนดแบบแผนต่างๆ ของความร่วมมือหรือการกำหนดนโยบายทางการต่างประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันได้หรือเป็นไปอย่างต่อเนื่องยาวนาน ตลอดจนเมื่อปัจจัยในด้านทางการเมืองได้มีสัมพันธภาพเป็นไปอย่างราบรื่นแล้วก็จะส่งผลให้ปัจจัยความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านต่างๆ ก็จะเปิดกว้างและง่ายต่อการดำเนินงาน หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามไปด้วย อาทิเช่น โครงการความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทย และลาวก็จะพัฒนาไปสู่หรือขยายไปสู่แบบแผนของนโยบายของรัฐที่เพิ่มมากขึ้นและมีกลไกการบริหารที่ชัดเจนกระจายโครงการไปตามหน่วยงานองค์กร สมาคมต่างๆ ในระยะยาวเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังได้ยกตัวอย่างว่าในสมัยของพ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีนี้ประเทศไทย ได้ดำเนินการความร่วมมือในด้านวิชาการ มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองกับสปป.ลาว ให้มีความใกล้ชิด แน่นแฟ้นเพิ่มมากขึ้นเพราะปัจจัยในด้านวิชาการ เป็นปัจจัยที่ไม่มีภัยแอบแฝงหรือเพื่อเข้ามาเอาเปรียบคนลาวแต่อย่างใด แต่กับตรงกันข้าม ความร่วมมือนี้มีแต่จะช่วยสร้างผลประโยชน์ต่างๆ มากมาย เช่น ช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้มีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น การขยายโอกาสทางการศึกษาหรือส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนชาวลาวได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงเพิ่มขึ้นและทั่วถึงมากขึ้น โดยได้สร้างความร่วมมือหรือช่วยเหลือทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานวัสดุ สิ่งของ ทุนการศึกษา อบรมฝึกอบรมครูงาน เช่น ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไทยได้ให้ความช่วยเหลือโครงการใหญ่ๆ อย่างโครงการปรับปรุงสนามบินหลวงพระบาง โครงการปรับปรุงถนนในแขวงเวียงจันทน์และโครงการพัฒนาศูนย์สาธารณสุขที่โพนโฮง สำหรับในด้านวัสดุสิ่งของ ไทยได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนศักยภาพของสปป.ลาว ในด้านการศึกษา การสาธารณสุขการเกษตรและการสื่อสารเทคโนโลยี เป็นต้น

และนับตั้งแต่ พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ไทยได้ให้ทุนการศึกษาแก่สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่ของจำนวนทุน ประเภทของทุน สาขาที่ให้ทุน และมูลค่าของทุน การให้ความช่วยเหลือ หรือการสร้างความร่วมมือของไทยแก่ สปป.ลาวนี้ มีจุดประสงค์ที่ให้ สปป.ลาว ทราบว่า ปัจจุบัน สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วไทยก็ได้เปลี่ยนนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่นกัน สิ่งที่ประเทศไทยมองว่าจะช่วยสร้างการพัฒนาและสร้างสัมพันธภาพที่เป็นมิตรปรองดอง กันโดยสันติ และเสมอภาคต่อกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบต่อกันนั้น ประเทศไทยควรส่งเสริมความร่วมมือในด้านวิชาการ เป็นปัจจัยนำไปกับ สปป.ลาว เพราะประเทศไทยมีระบบความพร้อมหรือ วิทยาการใหม่ ๆ ที่ดีกว่า สปป. ลาว ทั้งนี้ สปป.ลาว คงไม่ได้หวาดระแวงสงสัยในเรื่องเจตจำนงมากนัก แต่อาจจะหวาดระแวงลักษณะทุนนิยมและวัฒนธรรมตะวันตกของไทยที่จะเข้าไปมีบทบาทกับ ประชาชนของ สปป. ลาว มากกว่า แต่อย่างน้อยก็ยังดีกว่าไม่ได้ทำอะไรเลย

ดังนั้น กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นของกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน ทั้งหมดโดยภาพรวมเห็นว่า พัฒนาการของความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านวิชาการในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 อยู่ในระดับที่ดีและเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นเพราะสัมพันธภาพทางการเมือง เป็นไปด้วยดี เป็นปกติและมีเสถียรภาพ จึงทำให้การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศมีการ บริหารงานจัดการที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นไปตามแบบแผนยุทธศาสตร์ที่วางเอาไว้ เป็นต้น

ส่วนผู้ให้การสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษาชาวลาวยที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทยในมหาวิทยาลัย ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ในกลุ่มที่สองนี้ จำนวนทั้งหมดก็มีความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการมีพัฒนาการเป็นไปด้วยดี มีความคล่องตัวและราบรื่น ทั้งนี้เป็นเพราะในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นี้ ประเทศไทยและสปป.ลาว มีระบบความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศที่ความเกื้อหนุนต่อกันหรือเป็นไปในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนสภาพการณ์ทางการเมืองในช่วงนี้ ทั้งสองประเทศได้หันหน้าเข้าหากัน หรือปรับเข้าหากัน เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้การสร้างความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ มีความสะดวก และง่ายต่อการดำเนินงาน ร่วมกัน

นักศึกษาผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว อยู่ในระดับที่น่าพอใจมากขึ้น ในหลายๆ ด้าน เช่น ทางด้านเศรษฐกิจที่มีการเปิดตลาดการค้า ชายแดนเพิ่มขึ้นหลายแห่งการยกเว้นหรือการลดหย่อนภาษีสินค้าระหว่างกันฯ ในด้านการเมืองก็มีการ จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหลายชุดเพื่อเข้ามาแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน เช่น คณะกรรมาธิการ ชายแดนไทย - ลาว ซึ่งถือว่าดีขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา เพราะก่อนหน้านี้ไทย – ลาว มีข้อพิพาท เรื่องพรมแดนที่บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งต่างฝ่ายต่างมีการส่งทหารเข้าตรึงตามแนว

ชายแดน และมีการปะทะกัน จนทำให้ทหารทั้งสองฝ่ายเสียชีวิตเป็นจำนวนมากและถือว่าเป็นช่วงที่ความสัมพันธ์ไทย – ลาว ตกต่ำเป็นอย่างมาก แต่หลังจากนั้นมา ความสัมพันธ์ ไทย – ลาว ในด้านการเมืองก็ดีขึ้นตามลำดับ แม้ว่าจะมีเหตุที่ทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันบ้างเล็กน้อยก็ตาม เป็นต้น ส่วนในด้านวิชาการ ถือได้ว่าทั้งสองประเทศได้มีการส่งเสริมและสนับสนุน โครงการความร่วมมือระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น เช่น รัฐบาลไทยได้เพิ่มงบประมาณหรือเพิ่มทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาชาวลาวให้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นปีละ 100 กว่าทุน ซึ่งจากแต่ก่อนประเทศไทยจะให้ทุนการศึกษาปีละ 60-80 ทุนต่อปีเท่านั้น เป็นต้น

ในขณะที่นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งก็เห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการก็อยู่ในระดับที่ดี และเด่นชัดขึ้น เพราะประชาชนชาวลาวได้รับการยอมรับและได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับนักศึกษาชาวต่างชาติอื่น ๆ และรวมไปถึงในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ ประชาชนทั้งสองฝ่ายยังสามารถเดินทางไป – มา หาผู้กันอย่างสะดวกสบาย และง่ายต่อการเดินทางเพิ่มมากขึ้น เช่น การมีสะพานข้ามแม่น้ำโขง 2 แห่ง การเปิดด่านพรมแดนหรือท่าเทียบเรือตามแนวชายแดนเพิ่มขึ้นหลายจุดด้วยกัน เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและความซื่อสัตย์หรือแน่วแน่นร่วมกันมาตั้งแต่โบราณ ประเพณี ภาษา วัฒนธรรม และการนับถือศาสนาเดียวกันของคนไทย – ลาว ถือเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเกื้อหนุนระหว่างกันทั้งในระดับรัฐบาลกับรัฐบาล และประชาชนกับรัฐบาล ประชาชนกับประชาชน เพื่อจะดำเนินกิจกรรมโครงการ นโยบาย หรือแผนงานต่าง ๆ ให้ง่ายขึ้น คล่องตัวขึ้น หรือแม้แต่การยอมรับสิ่งที่แตกต่างกัน มาให้อยู่ในจุดที่สอดคล้องกันมีแนวทางเดียวกันมีจุดร่วมเดียวกันได้

ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยัง ได้ให้ความเห็นว่า ถ้าสถานะทางการเมืองของทั้งสองประเทศมีระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่อกันไปในทางที่ดี และผู้นำประเทศมีความเอาใจใส่ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันแล้ว ระบบการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ ก็จะเจริญเติบโตและพัฒนาขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะความร่วมมือในด้านวิชาการ ที่ทั้งสองประเทศมีความต้องการที่จะสร้างผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน จึงทำให้ต่างฝ่ายต่างต้องขยายตัวแสดงบนเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้เพิ่มและหลากหลายขึ้น โดยจากแต่ก่อนมีแค่รัฐบาลกับรัฐบาลที่เป็นตัวแสดงหลัก แต่ปัจจุบันนี้มีองค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นก็สามารถที่จะเข้าไปสร้างความร่วมมือระหว่างกันได้ง่ายขึ้น โดยที่ไม่จำเป็นต้องรอโครงการหรือแผนพัฒนาจากรัฐบาลส่วนกลางแต่อย่างใดก็ได้ เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดหรือทั้งสองกลุ่มมีความเห็น ไปในแนวทางเดียวกันว่าความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ใน

ด้านวิชาการ ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 มีระดับพัฒนาการไปในทางที่ดีหรืออยู่ในระดับที่ดี และราบรื่น ง่ายต่อการดำเนินงานระหว่างกัน

ตารางที่ 4.1.2 ท่านคิดว่าความร่วมมือระหว่างไทยและลาวในด้านวิชาการ ในระยะเวลาดังกล่าวนี มีเพิ่มมากขึ้นกว่าทุกช่วงสมัยที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ความร่วมมือในด้านวิชาการมีเพิ่มมากขึ้นกว่าทุกช่วงสมัยหรือไม่ อย่างไร	
	ใช่	ไม่ใช่
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	80	-
รวม	90	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ ในตารางข้างต้น ที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดมีความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 มีเพิ่มขึ้นมากกว่าทุกช่วงสมัยที่ผ่านมาจริง โดยกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้การสัมภาษณ์กลุ่มแรกได้ให้ความเห็นว่า เป็นเพราะในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี รัฐบาลทั้งสองประเทศมีการดำเนินงานหรือการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีการปรึกษาหารือสร้างกรอบแนวทางของยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือในด้านวิชาการอยู่ตลอดเป็นประจำ จึงทำให้หน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบ หรือความต้องการที่จะดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคงถาวรและต่อเนื่อง

โดยผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ให้ความเห็นว่า ผู้นำทางการเมืองของทั้งสองประเทศมีการแสดงเจตนารมณ์ หรือจุดยืนร่วมที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นไปแบบรอบด้านอย่างจริงจังและเพื่อต้องการที่จะสร้างความเข้าใจระหว่างกันให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันให้แน่นแฟ้นมากขึ้น เช่น ผู้นำทางการเมืองมีการแลกเปลี่ยนการเยือนประเทศ ระหว่างกันบ่อยครั้งมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ฉะนั้นจึงทำให้กิจกรรมหรือนโยบายทางการต่างประเทศมีการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามไปด้วย

ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ รัฐบาลทั้งสองประเทศมีการพยายามที่จะสร้างความไว้วางใจต่อกัน ให้ได้มากที่สุดเพื่อต้องการที่จะลดช่องว่างของความหวาดกลัวหรือความหวาดระแวงระหว่างกันในด้านต่างๆ ลงไป โดยเฉพาะในด้านการเมืองที่ทั้งสองประเทศมักมีข้อพิพาท หรือการกระทบกระทั่งระหว่างกันอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้น ประเทศไทยและ สปป.ลาว จึงพยายามที่จะส่งเสริมกิจกรรมโครงการความร่วมมือในด้านที่เป็นประโยชน์หรือต่างฝ่ายต่างได้รับประโยชน์ร่วมกัน ไม่ใช่เข้ามาเพื่อเอารัดเอาเปรียบ ดักตวงเอาผลประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว หนึ่งในด้านนั้นก็คือการสร้างโครงการหรือกิจกรรมความร่วมมือในด้านวิชาการ ให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เพราะความร่วมมือในด้านวิชาการนี้ ทั้งฝ่ายไทยและ สปป.ลาว ต่างมีเจตนาที่เข้าใจร่วมกันและเห็นความสำคัญของความร่วมมือที่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ใจต่อกัน และไม่หวาดระแวงซึ่งกันและกัน ในผลของกิจกรรมหรือการตัดสินใจในนโยบายนั้นๆ เช่น นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นกว่าทุก สมัยของในอดีตที่ผ่านมา ผลจำนวนของโครงการความร่วมมือในด้านวิชาการที่เพิ่มมากขึ้นและมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอยู่อย่างบ่อยครั้ง และหลากหลายขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังให้ความเห็นเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนในประเด็นคำถามนี้ เห็นว่า เป็นเพราะรัฐบาลของทั้งสองประเทศ ให้ความสำคัญสนับสนุนนโยบายในด้านวิชาการเพิ่มสูงขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งเห็นได้จากอัตราการเพิ่มทุนและจำนวนรูปแบบแผนงานของโครงการความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านประเทศอื่นๆ ประกอบกับรัฐบาลลาวกล้าที่จะส่งผลเมืองหรือประชาชนให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทยอย่างแพร่หลายในทุกระดับ ส่วนรัฐบาลไทยก็ตอบรับที่จะรับเอานักศึกษาชาวลาวเข้ามาศึกษาในสถาบันหรือมหาวิทยาลัยของไทยตามความต้องการของฝ่ายลาวได้ ดังนั้น ในช่วงสมัยระยะเวลานี้นักศึกษาชาวลาวจึงเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี – ปริญญาเอก ไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะในระดับปริญญาโท ปริญญาเอกเหมือนในอดีตที่ผ่านมา ที่รัฐบาลลาวไม่เปิดโอกาสที่จะส่งนักศึกษาในระดับปริญญาตรีออกไปเรียนนอกประเทศ เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาว ผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองจำนวนทั้งหมด ก็มีความเห็นสอดคล้องตามกลุ่มแรก เห็นว่าความร่วมมือระหว่างไทย -ลาว ในด้านวิชาการมีเพิ่มมากขึ้นกว่าทุกช่วงสมัยจริง ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศ สปป.ลาว หรือประชาชนลาวมองภาพลักษณ์ต่อประเทศไทยแบบเป็นมิตร ที่ต้องการจะให้ความช่วยเหลือประเทศ สปป.ลาวในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ อย่างจริงใจ โดยไม่มีเจตนาแอบแฝง ที่จะแสวงหาผลประโยชน์ แต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเห็นได้จากรูปแบบ ลักษณะกิจกรรม โครงการหรือลักษณะรูปแบบของความร่วมมือที่ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ มากกว่าผลเสีย เช่น ประเทศไทยมอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาชาวลาวมากขึ้น ประชาชนชาวลาวก็จะมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงๆ เพิ่มขึ้น และเมื่อนักศึกษาชาวลาวเหล่านั้น ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงๆ เพิ่มขึ้นนักศึกษาชาวลาวที่จบการศึกษาจากประเทศไทยกลับไปก็จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับ มาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า และเมื่อประเทศ สปป.ลาว มีระดับการพัฒนาเพิ่มขึ้นแล้วก็จะทำให้ สปป.ลาวมีอัตราหรือกำลังซื้อขายสินค้ากับประเทศไทย เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังมีความเห็นว่า ประเทศไทยและ สปป.ลาว มีระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นแบบบ้านพี่เมืองน้องกันมาช้านาน ยิ่งโดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ ทั้งสองประเทศมีระดับการเจริญสัมพันธไมตรีแบบรอบด้าน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ อยู่ในระดับที่ดีและราบรื่นอยู่แล้ว จึงทำให้การบริหารจัดการต่าง ๆ หรือแผนงาน กิจกรรม โครงการความร่วมมือในด้านวิชาการสาขาแขนงต่างๆ จึงประสบผลสำเร็จ และเป็นไปตามความต้องการของทั้งสองฝ่ายได้เป็นอย่างดี

เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งเห็นว่า ประเทศไทยและ สปป.ลาว มีระบบการสื่อสารความรับรู้ร่วมกันแพร่หลายมากขึ้นก็จะทำให้การติดต่อสื่อสารหรือการประสานงานร่วมกันขององค์กรหน่วยงานทั้งในส่วนของระบบราชการส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของเอกชน มีความสะดวกสบาย และง่ายต่อการดำเนินการขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้น จึงทำให้ประเทศ สปป.ลาว และประเทศไทยจึงมีระบบการรับรู้ที่สามารถเข้าใจสถานการณ์ หรือภาวะการณ์นั้นๆ ระหว่างกันได้ และเมื่ออิทธิพลการรู้สึกนึกคิด มีทิศทางไปในทางเดียวกันแล้ว ประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศภาคีที่ต้องการจะให้ความช่วยเหลือหรือมีเจตจำนงที่จะสร้างความร่วมมือที่มีประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะในด้านวิชาการประเทศ สปป.ลาว ในฐานะผู้ให้การร่วมมือ หรือประเทศที่ได้รับการช่วยเหลือ จึงเข้าใจในจุดยืน และเจตนารมณ์ของฝ่ายไทย ด้วยใจจริงและยินดีที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมืออย่างสมัครใจ สันติและสร้างสรรค์ ฉะนั้นแล้ว ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ ผลของความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทยและ สปป.

ลาว จึงมีความแน่นแฟ้น ราบรื่น และมีจำนวนพัฒนาการของความร่วมมือเพิ่มขึ้นมากกว่าทุกช่วงสมัยที่ผ่านมาอย่างเด่นชัด เป็นต้น

ตารางที่ 4.1.3 ท่านคิดว่าความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ ในช่วงปีพ.ศ. 2544 – 2549 โดยภาพรวมเป็น อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	พัฒนาการความร่วมมือในด้านวิชาการ โดยภาพรวมเป็นอย่างไร	
	มาก	น้อย
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	80	-
รวม	90	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ในตารางข้างต้น ที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีการพัฒนาที่ดีมาก หรืออยู่ในระดับที่ดี น่าพอใจ ด้วยกันทั้งสองฝ่าย

โดยกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกลุ่มแรก มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเป็นเพราะภาพลักษณ์ของรูปแบบการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายที่ปรับเข้าหากัน และมีความมุ่งหวังเพื่อต้องการที่จะสร้างผลประโยชน์แห่งชาติหรือการเอื้อผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ และที่สำคัญภาพลักษณ์ทางการเมืองของทั้งสองประเทศไม่ได้ถูกมองติดลบเหมือนในอดีตที่ผ่านมา จึงทำให้ทั้งสองฝ่ายลดความหวาดระแวง ความหวาดกลัวที่มีต่อกันลงไป ผู้ให้การสัมภาษณ์อธิบายความเห็นว่าการที่จะขจัดความหวาดระแวงที่มีต่อกัน โดยเฉพาะ สปป.ลาว ที่มีความหวาดระแวงในประเทศไทยอยู่ตลอดเวลา นั้น คงต้องใช้วิธีการหรือลักษณะของกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันของทั้งสองฝ่ายและจะต้องสร้างคุณประโยชน์ที่เป็นธรรม บริสุทธฺ์ใจ โปร่งใสต่อกัน เพราะประวัติศาสตร์ของไทยและลาว เต็มไป

ด้วยร่องรอยของเหตุการณ์ที่ทำให้ สปป.ลาว เชื่อได้ว่าประเทศไทยเป็นผู้มีส่วนในการต่อต้านรัฐบาลลาวหรือต่อต้านลัทธิอุดมการณ์ทางการเมืองของลาว

โดยเฉพาะไทยเคยส่งทหารไปรบและสนับสนุนสหรัฐอเมริกาในสงครามอินโดจีนหรือรวมไปถึงการที่ประเทศไทยใช้มาตรการความรุนแรง ในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทต่าง ๆ อย่างเช่น ในกรณีความขัดแย้งผู้อพยพในหมู่บ้านร่มเกล้า จนเกิดความสูญเสียเป็นอย่างมาก ตลอดจนขาดแคลนทางประวัติศาสตร์ที่ไทยรบกับคอมมิวนิสต์ตามบัญชาของสหรัฐอเมริกา และเมื่อไทยเป็นฝ่ายแพ้คอมมิวนิสต์ย่อมจะหวาดระแวงประเทศไทย ในฐานะฝ่ายขวา และการที่ผู้นำประเทศไม่มีความชัดเจนในการเข้าไปจัดการแก้ไขปัญหากรณีความขัดแย้งหรือข้อพิพาทต่าง ๆ จึงทำให้เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาจึงค่อยมีการดำเนินการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากันเป็นส่วนมาก ประเทศไทย สปป.ลาว จึงมองว่าประเทศไทยไม่มีความจริงใจและไม่ใส่ใจกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ กับประเทศ สปป.ลาว

ดังนั้น ในปัจจุบัน (ในระหว่างระยะเวลาปี พ.ศ. 2544 – 2549) ประเทศไทยและสปป.ลาว จึงได้พยายามลดช่องว่างของภาพลักษณ์ทางการเมืองและการปกครองที่มีลัทธิอุดมการณ์แตกต่างกัน โดยทั้งสองฝ่ายได้ใช้ความร่วมมือในด้านวิชาการ มาเป็นกลไกหนึ่ง ในการสร้างภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือหรือความไว้วางใจใจต่อกัน เพราะความร่วมมือในด้านดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจ โปร่งใส และมีประโยชน์ต่อระบบการพัฒนาหรือกระบวนการพัฒนาด้วยกันทั้งสองฝ่าย ฉะนั้นจึงทำให้ประเทศไทยในฐานะผู้ยื่นมือหรือผู้เป็นภาคีที่ต้องการสร้างแสดงความจริงใจอยู่แล้ว กับฝ่าย สปป.ลาวในฐานะผู้ที่ต้องการลดความหวาดระแวง หวาดกลัวที่มีต่อไทย ก็จึงทำให้ทั้งสองประเทศได้มีโอกาสร่วมกันแสดงจุดยืนหรือความแน่วแน่ต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด

นอกจากนี้ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังได้ให้ความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมนั้น ได้พัฒนาไปมากและมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น เป็นเพราะในช่วงระยะเวลาดังกล่าวประเทศ สปป.ลาว ยอมที่จะเปิดพรมแดนหรือเปิดประเทศเพื่อรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศจากชาติตะวันตกที่เห็นว่าแนวทางหรือสิ่งนั้น ๆ พึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ให้ก้าวพ้นจากความทุกข์ยาก ความยากจนและยกระดับประเทศชาติให้มีการพัฒนาที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นวัฒนธรรมหรืออิทธิพลแนวทางนั้น เมื่อรับเอาเข้ามาแล้วก็ต้องไม่มาทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของชนชาติลาวให้เสื่อมถดถอยลงไปด้วย จึงทำให้ประเทศ สปป.ลาว ไม่อาจที่จะปฏิเสธและหลีกเลี่ยงแนวทางในความร่วมมือในด้านวิชาการกับประเทศไทย ทั้งในแบบทวิภาคีและพหุภาคีได้

เช่นเดียวกับแนวความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ที่เห็นว่าความร่วมมือระหว่างไทย - ลาว ในด้านวิชาการ เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงที่อยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกัน หรือเป็นไปในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และรวมไปถึงการเอาใจร่วมกันของผู้นำทางการเมือง หรือผู้นำของประเทศทั้งสองฝ่ายซึ่งเห็นได้จากการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมระหว่างกันบ่อยครั้ง จึงส่งผลต่อการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศ ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ให้ประสบผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

หรือเจ้าหน้าที่ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า เมื่อผู้นำประเทศของไทยให้ความสำคัญกับการเดินทางไปเยือน สปป.ลาว อยู่บ่อยครั้ง ก็จะทำให้ประชาชนชาวลาว และผู้นำรัฐบาลลาวเห็นว่ามีความเสมอภาคทัดเทียมกัน และจะส่งผลต่อทางด้านจิตวิทยาต่อกัน จนทำให้เกิดการลดช่องว่างของปัญหาต่าง ๆ ระหว่างกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้นำประเทศหรือผู้ดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศของไทยและลาวในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นี้ จึงให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมระหว่างกันอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้เพราะตระหนักดีด้วยกันทั้งสองฝ่ายว่าการหันหน้าเข้าหากัน เจริญคุยกันอย่างใกล้ชิดสนิทใจในระดับผู้นำแล้ว การดำเนินกิจกรรมหรือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในด้านต่าง ๆ ก็จะง่ายและดีขึ้นตามลำดับไปด้วย

และตลอดจนข้าราชการจากกระทรวงการต่างประเทศท่านหนึ่ง ยังได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการเมืองไทยในสมัยของพลตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทย - ลาว โดยภาพรวมมีพัฒนาการดีขึ้นมาก เพราะประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง สปป.ลาว โดยให้ความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการให้ทุนเพื่อซ่อมแซมปลูกสร้างอาคาร โรงเรียนทางการศึกษา การให้ทุนทางการศึกษาแก่นักศึกษาชาวลาวที่เพิ่มขึ้น การจัดโครงการฝึกอบรมงานแลกเปลี่ยนบุคลากร นักศึกษา ครูอาจารย์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีเพิ่มมากขึ้นและโดยประกอบกับประเทศ สปป.ลาว ยังมีพลเมืองหรือประชาชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยมาก จึงทำให้ ประเทศสปป.ลาว มีความต้องการที่จะยอมรับความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากประเทศไทย อย่างสมัครใจและเต็มใจเป็นต้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านนี้ยังได้ให้ความเห็นที่สนับสนุนในประเด็นข้างต้นนี้อีกว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2543 ของอดีตที่ผ่านมา สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการหรือสภาวะทางการเมืองของทั้งสองประเทศอยู่ในสภาพการณ์ที่ตกต่ำและไม่มีความเป็นเสถียรภาพโดยฝ่ายไทย กำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนผ่านรัฐบาลใหม่และกำลังประสบกับปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำรอบตัวแบบฟองสบู่ หรือภาวะค่าเงินบาทลอยตัว จึงทำให้รัฐบาลไทยในช่วงนี้ มีมาตรการที่เน้นการผลักดันการแก้ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็งขึ้นและ

พัฒนาขึ้น ด้วยการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศหนักไปทางเศรษฐกิจแบบเชิงรุก อาทิเช่น การเน้นขยายตลาดสินค้าส่งออกกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมธุรกิจการลงทุนกับต่างชาติ หรือการส่งเสริมในด้านการลงทุนระหว่างประเทศกับต่างชาติเป็นหลัก

ดังนั้น มาตรการหรือการดำเนินการของนโยบายทางการต่างประเทศในด้านอื่นๆ จึงชะลอตัวหรือชะงักลงไป โดยเฉพาะในด้านวิชาการที่เป็นไปแบบลักษณะทวิภาคีเป็นส่วนมาก เช่น ความร่วมมือเป็นแบบการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาชาวลาวคงเดิมหรือน้อยลง และมีการให้ความช่วยเหลือหรือความร่วมมือ ในด้านอื่นๆ อย่างโครงการ ทุน การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ การมอบทุนเพื่อปลูกสร้าง อาคาร โรงเรียนต่างๆ น้อยลงตามไปด้วย เป็นต้น ส่วน ประเทศ สปป. ลาวเอง ก็อยู่ในช่วงที่ประสบกับปัญหาภาวะรุมเร้าของกระแสโลกยุคใหม่ที่ส่งอิทธิพลหรือกำลังคุกคามอยู่อย่างรอบด้าน จึงทำให้ผู้นำประเทศกำลังอยู่ในภาวะที่ต้องเล็งคัดสินใจว่าจะยอมเปิดประเทศ เพื่อรับเอาอิทธิพลหรือแนวทางใหม่ๆ จากกลุ่มประเทศโลกเสรี ทั้งในประเทศเพื่อนบ้าน และจากประเทศชาติตะวันตก เข้ามาสู่ประเทศของตนหรือไม่ เพราะประเทศ สปป.ลาว เกรงกลัวเป็นอย่างมากว่า เมื่อมีการเปิดประเทศมากขึ้น ระบบการปกครองหรือวัฒนธรรมต่างๆ อาจจะเสื่อมลงหรือถูกทำลายลงด้วยประชาชนหรือพลเมืองของเขาเอง ที่ถูกล้างสมองจากอิทธิพลของการเมืองและการปกครองแบบกลุ่มประเทศโลกเสรี โดยเฉพาะจากกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่เดินทางไปศึกษาอยู่นอกประเทศ แล้วได้รับแนวคิดสมัยใหม่แบบโลกตะวันตก แล้ว กลับเข้ามาสร้างความวุ่นวายต่อต้านลัทธิอุดมการณ์ทางการเมืองแบบระบบเดิมหรือระบบคอมมิวนิสต์ของตน

ฉะนั้น รูปแบบของการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศ ของ สปป.ลาว จึงกำกวมและไม่ค่อยที่จะเปิดประเทศมากนัก ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านวิชาการ จึงมีการตอบรับ หรือมีการตอบสนองที่ยังน้อย และไม่แพร่หลายไปกว้างมากนัก เป็นต้น ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2540- 2543 หรือในอดีตที่ผ่านมา จึงไม่ค่อยคืบหน้าเท่าไรนักและไม่ค่อยมีความหลากหลาย แพร่หลาย เหมือนกับในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 ที่โดยภาพรวมแล้ว มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นและขยายตัวไปมาก

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองก็มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มแรกที่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ ในช่วงปี พ.ศ. 2544 -2549 โดยภาพรวมมีการพัฒนาไปมาก และเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะกิจกรรม หรือโครงการความร่วมมือไม่ได้จำกัดอยู่ในเฉพาะการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาชาวลาวเพียงอย่างเดียว แต่ลักษณะของความร่วมมือนั้น มันสามารถที่จะสอดแทรกเข้าไปในทุก ๆ สาขา ทุก ๆ แขนงของความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น อาทิ เช่น ในด้านเศรษฐกิจไทย และ สปป.ลาว มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม เพื่อปรึกษาหารือ อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในด้านธุรกิจ การค้า – ขาย หรือการลงทุนอยู่เป็นประจำ ในด้านการเมืองไทย และ สปป. ลาว ก็มีการแลกเปลี่ยนความรู้วิชาการของระบบหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ร่วมกันอยู่เป็นประจำ ในด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการสื่อสารไทยและสปป.ลาว ก็มีการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ วิทยาการใหม่ ๆ ระหว่างกันอยู่ตลอดเวลา ส่วนในด้านการคมนาคมประเทศไทย และ สปป. ลาว ก็มีการเปิดพรมแดน จุดผ่านแดน หรือสร้างเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ที่เพิ่มขึ้น จึงมีส่วนทำให้ประชาชนของทั้งสองประเทศ เดินทางไป – มาหาสู่ระหว่างกันได้สะดวก สบาย และง่ายต่อการเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยของประชาชนนักศึกษาชาวลาวได้มากขึ้น เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้ให้แนวความเห็นว่า ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นี้ ได้มีจำนวนนักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และมีประเภทของจำนวนนักศึกษาชาวลาวที่กระจายตัวออกเป็นหลายประเภท หลายกลุ่มอาชีพ เช่น เจ้าหน้าที่บุคลากร ขององค์กร หน่วยงานต่างๆ กลุ่มครูคณาจารย์และกลุ่มนักบวช พระภิกษุ เป็นต้น ซึ่งผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านนี้ อธิบายว่าเป็นเพราะรัฐบาลสปป.ลาว ไม่ได้จำกัด หรือมีมาตรการที่เข้มงวด ต่อประเทศไทย เหมือนกับในช่วงอดีตที่ผ่านมา ที่การเมืองหรือรัฐบาลของทั้งสองประเทศมีข้อพิพาท และกระทบกระทั่งกันบ่อยครั้ง ตลอดจนรวมไปถึงระบบการเดินทางเข้า – ออก ประเทศระหว่างกันยังมีความยากลำบากและยุ่งยากเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังมีความเห็นว่าภาพลักษณ์ของประเทศไทยโดยรวมมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านการเมืองที่มีระบบความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นมิตรต่อกัน ในด้านเศรษฐกิจที่มีระบบการพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของการค้า – ขาย การทำธุรกิจ การลงทุน ร่วมทุน ในด้านสังคมวัฒนธรรม ก็มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีคล้ายคลึงกันมีธรรมเนียมเป็นประเพณี มีการรับรู้ ความเชื่อถือที่เข้ากันได้ ในด้านเทคโนโลยีและการคมนาคม ก็สะดวกสบายทันสมัยมากขึ้น และส่วนในด้านวิชาการก็มีมหาวิทยาลัยที่น่าเชื่อถือ มีมาตรฐาน มีความหลากหลาย

และมีจำนวนมาก โดยสามารถจะรองรับกับจำนวนนักศึกษาชาวต่างชาติให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้ตามต้องการ เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวยีกท่านหนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่า ความร่วมมือในด้านวิชาการโดยภาพรวมมีการพัฒนาไปมากนั้น เป็นเพราะผู้นำทางการเมืองหรือรัฐบาลมีความแน่วแน่ที่จะสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมความร่วมมือในด้านวิชาการ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องร่วมกันโดยแท้จริง จึงทำให้ผลที่ออกมาได้รับการตอบสนองร่วมกันเป็นอย่างดี ในทุกๆ โครงการ และทุกๆ ส่วนราชการที่ได้ดำเนินการต่อกัน

และเช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวยีกท่านหนึ่งที่ให้ความเห็นมองว่าความร่วมมือในด้านนี้ โดยภาพรวมมีการพัฒนาไปมากขึ้นจริง ๆ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคและปัญหา ในเรื่องของค่านิยมของคนไทยที่มองชาวลาวเป็นเรื่องตลกขบขัน หรือคนไทยยังมองคนลาว ชาวลาวที่ติดลบในเรื่องของการด้อยพัฒนา แต่ก็เป็นเรื่องของคนส่วนน้อยที่ไม่เข้าใจและไม่รู้ถึงสภาพแก่นแท้ของความ เป็นจริงซึ่งกันและกัน แต่ปัจจัยในเรื่องนี้ก็ไม่ใช่ว่าปัญหาและอุปสรรคอะไรที่ใหญ่หลวงมากนัก เพราะภาพลักษณ์และการสร้างความร่วมมือระหว่างกันมันยังมีพัฒนาการดีขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ แต่ถ้าประเทศไทยและ สปป.ลาว มีปัญหาข้อพิพาท ในด้านการเมืองระหว่างกันเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ปัจจัยนี้หรือปัญหานี้คงเป็นเรื่องสำคัญมาก และใหญ่หลวงมาก ต่อระบบความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ ในด้านอื่นๆ ที่จะหยุดชะงักหรือล้มเลิกลงไปอย่างแน่นอน ดังนั้น ความร่วมมือในด้าน วิชาการในช่วงระยะเวลานี้ โดยภาพรวมเป็นไปด้วยดี และพัฒนาไปมากตามลำดับ ทั้งแบบทวิภาคี และแบบพหุภาคี โดยเฉพาะการให้ทุนการศึกษาของรัฐบาลไทยและรัฐบาลลาว เพิ่มมากขึ้น จึงเปิด โอกาสให้ประชาชนชาวลาวได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงเพิ่มจำนวนมากขึ้นและ ตลอดจนการมีแผนยุทธศาสตร์ โครงการความร่วมมือในลักษณะแบบการให้ทุน การฝึกอบรมดู งาน การสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ทั้งแบบระยะสั้น ระยะยาว ที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นและมีความ หลากหลายเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ตารางที่ 4.1.4 ท่านคิดว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 มีจำนวนนักศึกษาชาวลาเวินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น จะส่งผลต่อการมีพัฒนาการความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	การมีนักศึกษาชาวลาเวินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น จะส่งผลต่อพัฒนาการความร่วมมือ อย่างไร	
	ดีขึ้น / คืบหน้าขึ้น	ไม่ดีขึ้น / ไม่คืบหน้า
1.ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาเวินที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	80	-
รวม	90	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ในตารางข้างต้นที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดสองกลุ่ม มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ในปี พ.ศ. 2544 – 2549 มีจำนวนนักศึกษาชาวลาเวินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ได้ส่งผลต่อการมีพัฒนาการความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ เป็นแบบดีขึ้นและมีความราบรื่นขึ้น หรือแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของความร่วมมือที่มีความเจริญเติบโตและพัฒนาไปมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

โดยกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกลุ่มแรก ได้ให้ความเห็นว่า การที่มีจำนวนนักศึกษาชาวต่างชาติจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน อย่างประเทศ สปป.ลาว ได้ให้การเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ทั้งนักศึกษาที่ได้รับทุนจากรัฐบาลหรือองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามาศึกษา และนักศึกษาที่ใช้ทุนตัวเองหรือทุนส่วนตัวเข้ามาศึกษาในประเทศไทย และนักศึกษาที่ใช้ทุนตัวเองหรือทุนส่วนตัวเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ย่อมแสดงให้เห็นถึงการมีพัฒนาการของความร่วมมือที่ได้รับการตอบสนองและมีการสร้างความสัมพันธ์ไปในทางที่ดีและยังมีอัตราการเพิ่มจำนวนมากขึ้น ของนักศึกษาชาวลาเวินในแต่ละปีของช่วงนั้น ๆ ก็ยังแสดงให้เห็นว่า พัฒนาการของความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทย – ลาว ในยุคสมัยหรือช่วงนั้น ๆ มีความทวีสูงขึ้น และมีความ

เป็นไปอย่างราบรื่นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะพัฒนาการความร่วมมือในช่วงเวลานี้ ได้รับความส่งเสริมจากปัจจัยต่าง ๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบรอบด้าน

ดังข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นต่อเนื่องว่าประเทศไทยและสปป.ลาว มีระบบความสัมพันธ์ประเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ดีต่อกันและเอื้อประโยชน์เป็นหลัก ไม่ใช่ค่อยจะช่วงชิงตัดทวงเอาผลประโยชน์หรือความได้เปรียบที่เหนือกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงทำให้ผลของการดำเนินนโยบายความร่วมมือทางการต่างประเทศระหว่างกัน สามารถที่จะปรับเข้าหากัน แลกเปลี่ยนกัน ได้อย่างสร้างสรรค์ และสมักรใจ ดังเช่น ประเทศไทย ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาชาวลาวเพิ่มมากขึ้น ก็เพื่อแลกกับผลประโยชน์แห่งชาติ ที่ควรจะได้รับตามมามากมาย อย่างเช่น ความน่าเชื่อถือ ที่จะช่วยลดภาพความหวาดระแวง ความหวาดกลัวจากสปป.ลาว ที่มีต่อไทย หรือประเทศไทยมีความต้องการที่จะเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น

ส่วน สปป.ลาว ก็ไม่ปฏิเสธความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากไทยแต่อย่างใด เพราะประเทศ สปป.ลาวเอง ก็มองว่าความร่วมมือในด้านวิชาการนี้ มีแต่จะได้รับผลประโยชน์มากกว่า เสียประโยชน์ เช่น ประชาชนมีระดับความรู้ ความสามารถ หรือระดับการศึกษาที่สูงขึ้น หรือประเทศ สปป.ลาว ก็ต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีขีดความสามารถ ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นอยู่แล้ว จึงทำให้ทั้งสองประเทศ สามารถที่จะดำเนินการความร่วมมือร่วมกัน และมีระดับการพัฒนาที่เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้ ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ยังให้ความเห็นว่า การที่นักศึกษาชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของไทย โดยเฉพาะในภาคอีสานที่เพิ่มสูงขึ้น นั้น ก็แสดงให้เห็นว่า พัฒนาการของความร่วมมือมีการพัฒนาไปมาก และดีขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว และที่สำคัญยังสามารถแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีการดำเนินการความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น และราบรื่นขึ้นตามไปด้วย

เช่นเดียวกับความเห็นของข้าราชการ ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า จำนวนนักศึกษาชาวลาวที่เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มจำนวนสูงขึ้นนั้น เป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า พัฒนาการของความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ มีความเป็นไปได้ในลักษณะของการขยายตัวที่ดีขึ้นและพัฒนามากขึ้นกว่าในช่วงอดีตที่ผ่านมาอย่างชัดเจน เพราะถ้าระบบความร่วมมือระหว่างกันของไทย – ลาว ไม่ราบรื่น หรือไม่มีความคืบหน้าขึ้นมา รัฐบาลไทย และลาว คงไม่มีการดำเนินการหรือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันอีกต่อไป และประเทศ สปป.ลาว คงไม่ส่งประชาชนหรือพลเมืองของเขาให้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ซึ่งถึงแม้ว่าทางฝ่ายไทยจะให้ทุนการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นมากเพียงใดก็ตาม เป็นต้น

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาว ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ถ้าประเทศไทย – ลาว ไม่มีระบบความน่าเชื่อถือ ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ที่มีการพัฒนาขึ้นมา และขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประชาชนชาวลาว หรือนักศึกษาชาวลาวคงไม่เลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน แต่ที่มีนักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั่นก็แสดงว่า ระบบการจัดการของประเทศไทย หรือการสร้างความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ มีความคืบหน้าพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น จนทำให้มีจำนวนนักศึกษาชาวลาวเพิ่มสูงขึ้นมาในช่วงระยะนั้น ๆ ได้

เช่นเดียวกับ ความเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ทำให้ความเห็นเพิ่มเติมประกอบความสำคัญที่เห็นว่า ความร่วมมือในด้านวิชาการ ได้พัฒนาคืบหน้าไปมาก จนมีนักศึกษาชาวลาเวนทางเข้ามาศึกษาเพิ่มมากขึ้น จากอัตราจำนวนของนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นนี้ สามารถเป็นเครื่องชี้วัดหรือดัชนีวัดผลถึงความสำเร็จ และความก้าวหน้าของสิ่งนั้น ๆ ได้ว่ามีพัฒนาการเป็นไปในทางที่ดี คืบหน้า หรือเป็นไปในทางที่ไม่ดี ไม่คืบหน้า เช่นในช่วงระยะเวลาปี 2544 – 2549 มีจำนวน นักศึกษาชาวลาเวนทางเข้ามาศึกษาในประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้น นั่นก็แสดงว่า ความร่วมมือในด้าน วิชาการ ของไทย – ลาว ในช่วงนี้ก็มีพัฒนาการที่ดีและคืบหน้า รวดเร็วกว่าเดิมได้ เป็นต้น

ตารางที่ 4.1.5 ท่านคิดว่า โครงการฝึกอบรม ฐาน การมอบวัสดุอุปกรณ์การเรียน การให้ทุนการศึกษา การร่วมทุนปลูกสร้างอาคาร โรงเรียน ถือเป็นความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการใช่หรือไม่ หากท่านคิดว่าใช่ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 ความร่วมมือดังกล่าวนี้มีพัฒนาการเป็นอย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	ปัจจัยข้างต้นนี้ ถือเป็นผลของพัฒนาการความร่วมมือในด้านวิชาการ ใช่หรือไม่	
	ใช่ / จริง	ไม่ใช่ / ไม่จริง
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	80	-
รวม	90	-

จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ในตารางข้างต้นที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมดมีความเห็นที่เป็นไปแบบสอดคล้องกันว่า โครงการฝึกอบรม ฐาน การมอบวัสดุอุปกรณ์การเรียน การให้ทุนการศึกษา การร่วมทุนปลูกสร้างอาคาร โรงเรียน ห้องสมุด ถือเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือในด้านวิชาการ ระหว่างไทย – ลาว จริง โดยในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 ความร่วมมือในด้านดังกล่าวนี้ ได้มีพัฒนาการที่เป็นไปในทางที่ดี รวดเร็ว และพัฒนาไปมาก เช่น มีการเพิ่มจำนวนทุนการศึกษามากขึ้น มีการเพิ่มจำนวนของโครงการฝึกอบรม ฐาน ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและแบบพหุภาคี ตลอดจน การเพิ่มจำนวนของนักศึกษาชาวลาวที่เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีด้วย เป็นต้น

โดยข้าราชการผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า โครงการต่าง ๆ ในข้างต้นที่กล่าวมานั้น ล้วนแล้วแต่เป็นความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยและลาว ในด้านหนึ่งที่มีต่อกัน โดยถ้าจะแยกหรือมองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของโครงการต่าง ๆ ในประเด็นคำถามข้างต้นนั้น ถือว่าเป็นผลของความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทย-ลาว ก็ได้ เพราะในช่วงเวลาปีพ.ศ. 2544- 2549 ลักษณะของกิจกรรม โครงการ หรือนโยบายทางการ

ต่างประเทศ ได้มีความโดดเด่น และปรากฏเป็นที่ชัดเจนมากขึ้น จนถ้าพูดถึงความร่วมมือระหว่าง ไทย – ลาว คงไม่มีความร่วมมือในด้านใดที่จะพัฒนาไปมากเท่ากับในด้านวิชาการอีกแล้ว

นอกจากนี้ ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ส่วนใหญ่ ความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ ก็จะเป็นไปในลักษณะของโครงการ กิจกรรม การฝึกอบรมดูงานต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือโครงการของการให้ทุนการศึกษา โดย ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวทั้งสองประเทศ ได้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในด้าน นี้เป็นอย่างมาก อาทิเช่น มีการประชุมทางวิชาการระหว่างไทย – ลาว เป็นประจำทุกปี มีแผน ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างกันในระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองได้ให้ความเห็นว่า โครงการ ต่างๆ ในข้างต้น เป็นผลของความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ โดยในช่วงระยะปี พ.ศ. 2544 – 2549 ได้มีพัฒนาไปมาก ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากปัจจัยของความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศในรอบด้านที่มีความเป็นมิตรจึงมีความราบรื่นขึ้นมาก อาทิเช่น ในด้านการเมือง รัฐบาล ทั้งสองประเทศมีการเดินทางแลกเปลี่ยนเยี่ยมชมเยือนประเทศระหว่างกันอยู่บ่อยครั้ง หรือรัฐบาลของ ทั้งสองประเทศได้ผลักดันนโยบายทางการต่างประเทศแบบผูกมิตรที่แสดงความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ แบบรอบด้าน ในด้านเศรษฐกิจทั้งสองมีการขยายและส่งเสริมสินค้า การส่ง – ออก ที่เพิ่มมูลค่า การซื้อ – ขาย ที่สูงขึ้น ในด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งสองประเทศก็มีความเป็นอยู่หรือสภาพ สังคมที่คล้ายคลึงกัน และมีการรับรู้ของระบบความเชื่อ ธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติร่วมกันมาช้านาน และมีส่วนร่วมระหว่างกันมากขึ้น เช่น การเข้าร่วมงานบุญประเพณีวันออกพรรษา งานบุญฉลององค์พระธาตุพนม ที่จังหวัดนครพนมที่มีประชาชนชาวลาว ข้ามฝั่งเข้ามาร่วมงานเป็นจำนวนมากในทุกๆ ปี เป็นต้น

เช่นเดียว กับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งที่ให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ประชาชนชาวลาว มองความร่วมมือในด้านวิชาการ ที่ได้ปฏิบัติร่วมกันในลักษณะของโครงการต่าง ๆ ในข้างต้น ว่าได้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างราบรื่น และคืบหน้ามากกว่าในทุกๆ ช่วงที่ผ่านมา เพราะความร่วมมือในด้านวิชาการ เป็นตัวอย่างหนึ่งหรือกลไกหนึ่งของการพึ่งพอาศัยกันระหว่าง ประเทศ ที่จะทำให้ประชากรหรือพลเมืองมีระดับความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้นโดยเฉพาะประเทศ สปป.ลาว ที่มีความต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตนเองอยู่แล้ว เป็นต้น

ตารางที่ 4.1.6 ท่านคิดว่า ประเทศไทยและ สปป.ลาว ควรจะดำเนินการความร่วมมือ
ในด้านวิชาการ ให้มีพัฒนาการที่ยั่งยืนยาวนานร่วมกัน อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเทศไทยและ สปป.ลาว ควรจะดำเนินการความร่วมมือ ในด้านวิชาการให้ยั่งยืนร่วมกัน อย่างไร	
	มีความชัดเจนทางการเมือง / ความต่อเนื่องของนโยบาย	ภาพลักษณ์ที่ดีในด้านอื่น ๆ
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง	7	3
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวยที่ศึกษา อยู่ ในมหาวิทยาลัยของไทยใน ภาคอีสาน	69	11
รวม	76	14

จากผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่ม ในประเด็นคำถามจากตารางข้างต้นพบว่า กลุ่มผู้ให้
การสัมภาษณ์ ได้แสดงความเห็นที่แบ่งออกเป็น 2 แนวทางหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

-การสร้างความแน่วแน่ทางการเมือง / ความต่อเนื่องของนโยบาย

กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 ท่าน ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า
ผู้นำประเทศหรือรัฐบาลของทั้งสองประเทศควรมีการสร้าง ความเข้าใจและความแน่วแน่ทางการเมือง
ต่อกันให้ได้มากที่สุด เพราะเมื่อประเทศไทย และ สปป.ลาว ยังมีความต้องการที่จะแสดง
เจตนารมณ์ ร่วมกัน ในการสร้างความสัมพันธ์ของความร่วมมือ ในด้านวิชาการทั้งในแบบทวิภาคี
และพหุภาคี ให้เป็นไปตามกระบวนการกลไกหนึ่งของการเอื้อประโยชน์ให้มิตอกัน นโยบายหรือ
ลักษณะกิจกรรม โครงการนั้น ๆ ก็จะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ราบรื่น และเกิดความยั่งยืน
ยาวนาน ต่อไปเรื่อย ๆ ได้ ตัวอย่างเช่น องค์กร หน่วยงาน ที่รับผิดชอบในแผนหรือนโยบายของ
ความร่วมมือในด้านวิชาการของทั้งสองฝ่าย ก็จะมีงบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่าง
ต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมการให้ทุนการศึกษา กิจกรรมการฝึกอบรมดูงาน การแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่
บุคลากรระหว่างกัน เป็นต้น

โดยข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่าเมื่อประเทศไทยและสปป.ลาว มีระบบการเมือง หรือสภาวะการเมืองที่มีการบริหารจัดการเป็นไปอย่างความเข้าใจกัน และเคารพในอำนาจอธิปไตยของความเสมอภาคซึ่งกันและกัน การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในด้านวิชาการที่เป็นกลไกหนึ่ง ของการสร้างกระบวนการพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับประชาชนด้วยกันทั้งสองฝ่ายก็จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามลำดับ เพราะอำนาจการตัดสินใจต่าง ๆ ในการผลิตนโยบายหรือการบริหารจัดการของแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่การตัดสินใจของผู้นำประเทศและคณะรัฐบาลในช่วงเวลานั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 รัฐบาลหรือผู้นำประเทศ ในสมัยนี้ได้มีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารประเทศ ที่เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน และมีสภาวะจุดยืนที่แน่วแน่ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศร่วมกัน โดยฝ่ายไทยมีความต้องการที่จะให้การช่วยเหลือหรือสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการอย่างจริงจังด้วยมิตรไมตรีและตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างสปป.ลาว กำลังประสบอยู่กับการขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถในการอ่านที่สูงหรือน้อยมาก ฉะนั้นประเทศไทยในฐานะประเทศบ้านพี่เมืองน้องที่มีประวัติศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ ร่วมกันมาอย่างช้านาน และประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าในด้านความรู้ วิทยาการ ประสพการณ์ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ อยู่มาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยื่นมือเข้ามาช่วย และสร้างสรรค์กระบวนการพัฒนาให้เกิดแก่เพื่อนบ้านของตนอย่างสปป.ลาว ให้ก้าวเดินพัฒนาไปในทุก ๆ ด้านร่วมกันอย่างภาคภูมิใจไม่ว่าจะปล่อยทิ้งเพื่อนบ้านไว้ข้างหลัง แล้วไม่ยอมหันกลับมามอง

ส่วนทางฝ่ายประเทศสปป.ลาว ก็มีความต้องการที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของตนที่พยายามเร่งสร้างความเจริญก้าวหน้าให้เกิดแก่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของตนและที่สำคัญประเทศ สปป.ลาว ยังขาดกำลังทุน งบประมาณอยู่มาก จึงไม่อาจที่จะนำเงินงบประมาณของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดหรือมีอยู่น้อย มาบริหารจัดการให้ทั่วถึงและรอบด้านอย่างเท่าที่ควรได้ ฉะนั้นแล้ว ทางออกเดียวที่จะทำได้ก็คือการขอความร่วมมือจากนานประเทศ ในด้านต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการกับประเทศ เพื่อนบ้านที่มีความใกล้ชิดกันอย่างประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งก็ยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อการเมืองของทั้งสองประเทศมีการยอมรับซึ่งกันและกันไม่คิดเป็นอื่นไกล ไม่คิดจะเอาเปรียบซึ่งกันและกันหรือมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เท่านี้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ก็จะมีคามยั่งยืนยาวนานในทุกๆ ด้านแล้ว

ความเห็นของข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งเห็นว่า รัฐบาลทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยควรมีการวางมาตรการ หรือกำหนดยุทธศาสตร์นโยบายทางการต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีการประชุมเจรจาปรึกษาหารือ ร่วมกันอยู่เป็นประจำ เพื่อหาแนวทาง ร่วมกันในการกำหนดแผนต่างๆ ตามความเหมาะสมของลักษณะกิจกรรมโครงการนั้นๆ ได้

ตลอดจนผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งเห็นว่า รัฐบาลเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์หรือความร่วมมือในด้านนั้นๆ และเมื่อใดที่ประเทศไทยหรือประเทศ สปป.ลาว มีสถานะทางการเมืองที่ไม่ เข้มแข็ง หรือมีการเปลี่ยนผ่านรัฐบาลขึ้นอยู่บ่อยครั้งเหมือนอย่างเช่น ในอดีตที่ผ่านมาที่ภาพลักษณ์ ทางการเมืองไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543- ลงไป รัฐบาลไทยได้มีการเปลี่ยนผ่านตัวผู้นำอยู่ บ่อยครั้ง จึงทำให้นโยบายแผนงาน มีการดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และรัฐบาลใหม่ที่เข้ามาแทน รัฐบาลเดิมก็มักจะมีแนวทางในการบริหารประเทศที่ไม่เหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไปตามแต่ ทัศนะแนวคิดของพรรคการเมืองนั้นๆ ผลที่ตามมาก็คือแผนงานเดิมหรือนโยบายเดิมที่กำหนด ปฏิบัติต่อกันไว้แล้วก็จะป็นอันยุติลง สะลอล้าง หรือไม่มีการประสานงานต่อเนื่อง

ดังนั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2549 ประเทศไทยและสปป.ลาว จึงมีความโชคดีมากที่ รัฐบาลของทั้งสองประเทศมีสถานะที่เข้มแข็ง และเป็นเสถียรภาพต่อกัน โดยฝ่ายประเทศไทย รัฐบาลของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี สามารถที่จะบริหารประเทศจนครบ 4 ปี โดยการครองเสียงข้างมากในระบบรัฐสภา ส่วนประเทศสปป.ลาว ก็มีระบบการเมืองและการ ปกครองที่ไม่ได้มีความวุ่นวายหรือสั่นคลอนต่ออำนาจรัฐบาลในการทำงานทั้งในและนอกประเทศ แต่อย่างใด จึงทำให้ประเทศไทยและ สปป.ลาว มีการดำเนินการของนโยบายในด้านต่างๆ เป็นไป อย่างต่อเนื่องร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดหรือปรากฏต่อกันอย่างชัดเจน ฉะนั้นแล้วความแน่วแน่ทางการเมือง และความต่อเนื่องของนโยบายจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อการสร้างความร่วมมือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในด้านวิชาการให้เกิดความยั่งยืนและมีความ ยาวนาน ต่อกันสืบไป เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาว จำนวน 69 ท่าน ก็ให้ความเห็นที่เป็นไปตามแนวทางนี้ว่า ประเทศไทยและ สปป.ลาว ควรที่จะมีการดำเนินการความร่วมมือในด้านวิชาการ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์ต่อไป เช่น การให้ทุนการศึกษาเป็นประจำทุกปี รัฐบาลหรือองค์กรหน่วยงานของประเทศไทยควรปฏิบัติกับนักศึกษาชาวลาวให้มีความเท่าเทียมกันกับนักศึกษาชาวต่างชาติอื่นๆ อาทิ การได้รับที่พักอาศัย ที่อยู่อย่างสะดวกสบายและประชาชนชาวไทยควรให้การยอมรับชาตินิยมมากขึ้น โดยอย่ามองว่าพวกเขาเป็นต่างดชนกชนชั้น เป็นต้น ความสำคัญในช่วงต้นนี้จึงมีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้ความร่วมมือในด้านวิชาการของไทยและ สปป.ลาว ประสบผลสำเร็จและเป็นไปอย่างยั่งยืนได้

นักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่า ภาคการเมืองหรือรัฐบาลมีความสนใจที่จะสนับสนุน ส่งเสริมนโยบายความร่วมมือในด้านวิชาการ ได้อย่างต่อเนื่องแล้ว นักศึกษาชาวลาวก็จะมีโอกาสได้รับการศึกษาหรือมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในด้าน ต่าง ๆ ที่ตนสนใจ เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปีหรือได้โอกาสที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังเห็นว่า รัฐบาลเป็นตัวกำหนดความร่วมมือนั้นๆ เพราะถ้ารัฐบาลดำเนินการร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และหลากหลายวิธีการ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจกัน และเป็นมิตรต่อกันอย่างต่อเนื่อง ความร่วมมือในด้านวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ ก็ จะมีความต่อเนื่องและคงทนถาวร เช่น องค์กร หน่วยงานก็จะมีเงินงบประมาณ มาสนับสนุน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนฝึกอบรมนั้นๆ ได้มากขึ้น เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่า รัฐบาลลาวและประชาชนชาวลาวพร้อมที่จะแสดงความร่วมมือกับประเทศไทยในทุก ๆ ด้าน ตามที่ประเทศไทยเสนอมาหรือแจ้งประสงค์มาตามแต่ความเหมาะสมเท่าที่จะทำได้ และรวมไปถึงประเทศสปป.ลาว พร้อมทั้งจะแสดงความชัดเจนของแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศกับทุกรัฐบาลของไทยที่เปลี่ยนผ่านมาทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อที่จะทำให้เกิดการประสานงานต่อกันให้เป็นไปแบบต่อเนื่อง ถาวร ตามความเหมาะสมได้ ดังนั้น นักศึกษาชาวลาวส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่า การดำเนินการความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการที่จะทำให้เกิดความยั่งยืน ยาวนานร่วมกันนั้น รัฐบาลจะต้องดำเนินนโยบายให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง แน่ชัด อันอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่หรือความต้องการระหว่างกัน

-การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีร่วมกัน ในด้านอื่น ๆ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มแรกจำนวน 3 ท่าน ได้แสดงความเห็นที่คล้อยไปในทางสอดคล้องกันว่า ประเทศไทยควรให้การช่วยเหลือหรือสร้างความร่วมมือกับประเทศ สปป.ลาว ที่เป็นไปแบบการชี้แนะไม่ใช่จะเข้าไปสร้างความร่วมมือแบบการทำให้ทุกอย่าง ทั้งนี้ เพราะเมื่อประเทศไทย ได้สร้างความร่วมมือแบบแนะนำหรือชี้แนะต่อกันนั้นอีกฝ่ายหนึ่งคือ ประเทศ สปป.ลาว ก็จะเกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาขึ้นไปได้ดีกว่าเดิม มากกว่าที่จะคอยรับ แต่ความช่วยเหลือแบบให้ประเทศไทยคอยมาป้อนให้แต่ฝ่ายเดียว และที่สำคัญวิธีการแบบนี้ยังสามารถสร้างภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ของทั้งสองประเทศเป็นแบบมิตรภาพที่จริงใจ และลดความหวาดระแวง ความกลัว ในด้านการเอาเปรียบ หรือการช่วยเหลือแบบหวังผลประโยชน์ ที่หลัง แต่เพียงฝ่ายเดียว เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ทางฝ่ายประเทศไทย ในฐานะประเทศภาคี ควรมีการลงพื้นที่หรือเข้าไปศึกษาข้อมูลจาก ประเทศสปป.ลาว ให้มากกว่านี้ ว่าทางฝ่ายประเทศ สปป.ลาว มีความต้องการความช่วยเหลือหรือ ความร่วมมือในด้านวิชาการที่เป็นไปอย่างไร และต้องการอะไรเป็นพิเศษ มากกว่าที่กำลัง ดำเนินการอยู่ร่วมกัน ณ ตอนนี้หรือไม่ ดังนั้น การลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล หรือเก็บข้อมูลจากพื้นที่จริงให้เพิ่มสูงขึ้นนั้น จะเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างกัน ให้ เป็นไปแบบยั่งยืนและยาวนาน ต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ส่วนนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองจำนวน 11 ท่าน ได้แสดงความเห็นที่ใกล้เคียงกันว่า ทั้งสองประเทศควรจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ดีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้นต่อไปอีก และทั้งสองประเทศ ควรมีการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ร่วมกันอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้เพื่อหาทางออก ร่วมกัน และเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการที่จะปฏิบัติงานร่วมกันที่เป็นไปได้จริง

นักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังได้แสดงความเห็นว่าทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยควรมีการประชุมเจรจาหารือเพื่อทำข้อตกลงพิเศษร่วมกัน ในเรื่องของการ ลดหย่อนค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่จะเก็บกับนักศึกษาชาวลาวในอัตราที่ถูกลงกว่านี้ เพราะนักศึกษาชาวลาว ส่วนมากหรือส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย จะได้รับทุนการศึกษาจากรัฐบาลและองค์กรหน่วยและแหล่งทุนต่างๆ ให้เข้ามาศึกษาทั้งนั้นแต่ทุนการศึกษา ไม่ได้ครอบคลุมถึงในค่าใช้จ่ายที่ต้องนำมาจ่าย ค่าธรรมเนียมต่างๆ อย่างค่าทำหนังสือเดินทาง ค่าธรรมเนียมแรกเข้าในมหาวิทยาลัยที่ชาวต่างชาติต้องจ่ายทุกคน และแพงมากเป็นต้น ฉะนั้นแล้ว ถ้าทั้งสองประเทศสามารถที่จะทำข้อตกลงพิเศษร่วมกันเพื่อที่จะลดหย่อนค่าใช้จ่ายหรือ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้กับนักศึกษาชาวลาวได้จ่ายในอัตราที่ถูกลงและประหยัดลง เป็นต้น

4.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ จนส่งผลทำให้มีนักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยเพิ่มมากขึ้น (2544 – 2549)

ตารางที่ 4.2.1 ท่านคิดว่าการประเศไทยและลาว มีพรมแดนที่เชื่อมติดต่อกันหรือใกล้ชิดกันมาก ปัจจัยนี้จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้มากหรือน้อยอย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	การที่ประเทศไทยและลาว มีพรมแดนติดต่อกันหรือใกล้ชิดกัน ปัจจัยนี้จะมีผลอย่างไร			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	8	-	2	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	74	-	6	-
รวม	82	-	8	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้น รวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า ส่วนใหญ่ ได้มีความเห็นว่า การที่ประเทศไทยและสปป.ลาว มีพรมแดนที่ติดกันหรืออยู่ใกล้ชิดกันนั้น จะมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการร่วมกัน โดยจะเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาชาวลาวได้ตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้มากขึ้น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในทางภาคอีสานของไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นดินแดนหรือพื้นที่ที่มีพรมแดนเชื่อมติดต่อกับประเทศสปป.ลาว มากที่สุด

โดยข้าราชการท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า ประเทศไทยและสปป.ลาว มีพรมแดนติดต่อกันและอยู่ใกล้ชิดกันถือว่าเป็นผลดีต่อทั้งสองประเทศเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนหรือพลเมืองของทั้งสองประเทศจะได้มีโอกาสเดินทางไป – มา หาผู้คนที่ได้อย่างสะดวก สบายและยังประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือข้าราชการท่านหนึ่งยังได้แสดงความเห็นว่า ข้าราชการหรือองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศก็สามารถที่จะเดินทางไป – มา หาผู้ระหว่างกันได้

สะดวก และสบาย โดยเฉพาะเมื่อมีกิจกรรมหรือการประชุม เจรจาปรึกษาหารือกัน ในด้านต่าง ๆ อย่างเช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ ฝึกอบรม คุณาน ก็สามารถที่จะติดต่อประสานงานระหว่างกันได้อย่างรวดเร็ว และเป็นไปตามกำหนดการได้

นอกจากนี้ ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การมีพรมแดนที่ติดต่อกันและอยู่ใกล้ชิดกัน ประชาชนที่อยู่ตามแขวงและจังหวัดต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศสามารถ ไป – มา หรือเดินทางไปเยี่ยมเยือน- มาเยี่ยมเยือนระหว่างกันได้ตลอดเวลาหรือบ่อยครั้ง ก็จะทำให้ประชาชนทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์กันที่แนบแน่นใกล้ชิดเป็นแบบเครือญาติกันมากขึ้น หรือมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปในทางความเข้าใจเดียวกันมากขึ้น เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องไปกับกลุ่มข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างคล้อยคลึงกันว่า ประชาชนชาวลาที่สามารถที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้อย่างง่ายขึ้นและยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป – มา ระหว่างกันได้มากขึ้นด้วย ตลอดจน นักศึกษาท่านหนึ่งยังมีความเห็นว่า ประชาชนชาวลาสามารถที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยอย่างสะดวกแบบไปเช้า - เย็นกลับก็ได้ เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี ผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนหนึ่ง ในตารางข้างต้นได้แสดงความเห็นว่า การที่ประเทศไทยและประเทศ สปป.ลาว ได้มีพรมแดนติดต่อกันและใกล้ชิดกันนั้น อาจมีส่วนน้อยมากที่จะทำให้ประชาชนชาวลาเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เพราะประเทศสปป.ลาว ไม่ได้มีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศไทยเพียงประเทศเดียว โดยเฉพาะประเทศสปป.ลาวเอง ก็มีความใกล้ชิดกับประเทศเวียดนาม และเงินมากกว่าประเทศไทยด้วยซ้ำไป เช่น ประเทศเวียดนาม และเงินมีระบบอุดมการณ์ลัทธิทางการเมืองและการปกครองที่เหมือนกันกับประเทศ สปป.ลาวมากกว่าไทย หรือประเทศเวียดนามและเงินมีพรมแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศสปป.ลาว ที่มีการคมนาคมทางบกหรือเส้นทางถนนที่สะดวกสบายกว่าประเทศไทยอีกด้วย ฯ

นอกจากนี้ ผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มแรกท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นว่า การที่ประชาชนชาวลา จะตัดสินใจเลือกเดินทางไปศึกษาต่างประเทศ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านพรมแดนเป็นหลัก เพราะปัจจุบันนี้ นักศึกษาชาวลาที่เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ จะได้รับทุนการศึกษาเข้ามาศึกษาเกือบทั้งหมด แต่ก็มีนักศึกษาชาวลาที่ใช้ทุนส่วนตัวเข้ามาศึกษาในประเทศไทยอยู่บ้างแต่ก็ไม่มาก ดังนั้น ปัจจัยในด้านพรมแดนจึงไม่ใช่แรงจูงใจหรือไม่ใช่ปัจจัยหลัก ๆ ที่จะทำให้เกิดผลต่อการเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนลาว

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ที่มีความเห็นส่วนน้อยได้แสดงความเห็นว่า ประเทศไทยและประเทศ สปป.ลาว มีพรมแดนติดต่อกันหรือใกล้ชิดกันนั้น ไม่ใช่ส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวลาวมีความต้องการที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากนัก เพราะประชาชนชาวลาวสามารถที่จะเดินทางไปเรียนได้ทุกประเทศทั่วโลกถ้ามีทุนทรัพย์มากพอ หรือประชาชนชาวลาวสามารถที่จะไปเรียนหรือไปศึกษาอยู่ที่ไกล ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นจะต้องอยู่ใกล้กันก็ได้ ถ้านักศึกษาชาวลาวคนนั้น ๆ มีความพร้อมพอหรือมีสิ่งจูงใจมากพอ เป็นต้น

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัจจัยในด้านพรมแดนมีส่วนน้อยมากต่อการตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนชาวลาวมองปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ ๆ กว่า เช่น ชื่อเสียงของสถาบันทางการศึกษา เงินทุนทางการศึกษา สังคมและลักษณะความเป็นอยู่ทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านการเมือง เป็นต้น ดังนั้น ความเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์โดยส่วนน้อยมองว่าปัจจัยในด้านพรมแดนของไทย – ลาว ที่ติดต่อกัน มีผลต่อการเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ของประชาชนชาวน้อยอยู่บ้าง แต่ก็อาจมีส่วนอยู่บ้างขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมโดยทั่ว ๆ ไป ด้วย เป็นต้น

ตารางที่ 4.2.2 ท่านคิดว่าการที่ประเทศไทยและลาวมีการสัญจรหรือการคมนาคมที่สะดวกสบาย อย่างเช่น การสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว เปิดใช้แล้ว 2 แห่ง การเปิดจุดผ่านแดนร่วมกันหลายจุดโดยเฉพาะทั้งที่อยู่ตามแนวชายแดนเกือบทุกพื้นที่ ที่มีการเชื่อมต่อกัน ฯลฯ จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้มากหรือน้อย อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ปัจจัยในเรื่องการคมนาคมหรือการเปิดพรมแดนต่อกันจะมีผลต่อการเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากหรือน้อย			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	77	3	-	-
รวม	87	3	-	-

จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้น รวมทั้งสิ้น 90 ท่านพบว่า จำนวนความเห็นส่วนใหญ่ มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การที่ประเทศไทยและสปป.ลาว มีการสัญจรหรือการคมนาคมที่มีความสะดวก สบาย และมีมากเพิ่มขึ้นกว่าเดิมนั้น ได้เป็นสัญญาณที่ดีต่อกัน ในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและลาวในด้านต่าง ๆ ให้ได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย อาทิเช่น ในด้านเศรษฐกิจที่จะมีการขนส่งสินค้าเข้า – ออก ระหว่างกันอย่างสะดวก สบาย รวดเร็วและขนส่งในอัตราจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นได้ ในด้านการเมืองก็จะช่วยลดสถานะแห่งความหวาดระแวงต่อกันลงไป หรือจะทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น ในด้านสังคมและวัฒนธรรมประชาชนก็จะสามารถเดินทางไปร่วมงานหรือเข้าร่วมกิจกรรมงานบุญ ประเพณีต่าง ๆ ร่วมกันได้ อย่างสะดวกสบายยิ่งขึ้น ส่วนในด้านวิชาการ ประชาชนชาวลาวก็จะสามารถเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้อย่างรวดเร็ว และง่ายขึ้นทั้งแบบเดินทางไปเข้า – เย็นกลับก็ได้ เป็นต้น

ข้าราชการท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่า ประเทศไทยและสปป.ลาว ในปัจจุบันมีการคมนาคมสัญจรไป – มา ระหว่างกัน สะดวก สบายขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่เปิดใช้ร่วมกันมา 2 แห่งแล้ว และกำลังมีแผนที่จะสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว ร่วมกันอีก 2 แห่ง โดยแห่งที่ 3 กำลังจะก่อสร้างที่จังหวัดนครพนม – แขวงคำม่วน และแห่งที่ 4 ที่จังหวัดเชียงราย จึงทำให้ประชาชนสองฝั่งสามารถที่จะเดินทางไป – มา หาผู้กันได้อย่างบ่อยครั้ง และตลอดจนนักศึกษาชาวลาวก็สามารถที่จะเดินทางหลังไหลเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

เช่นเดียวกับข้าราชการท่านหนึ่งที่ให้ความเห็นว่าการมีเส้นทางคมนาคมระหว่างกันที่สะดวก สบาย ย่อมทำให้เป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดีขึ้นอยู่แล้ว ไม่เฉพาะแต่การเดินทางไป – มา หาผู้เพื่อยึดเหนี่ยวกันของประชาชนทั้งสองประเทศเท่านั้น แต่มันยังเพิ่มความสะดวกสบายในเรื่องของการติดต่อประสานงานต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรหน่วยงานของรัฐในส่วนอื่น ๆ ที่จะสะดวกสบายและมีความคล่องตัวในการดำเนินงานตามไปด้วย

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาว ส่วนใหญ่ก็ได้แสดงความเห็นว่า การคมนาคมสัญจร ระหว่างกันของทั้งสองประเทศ ถือได้ว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวลาวได้มีโอกาส เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาปัจจุบันนี้ (2544 – 2549) ที่ดูเหมือนว่าการคมนาคมในด้านใดหรือทางไหน ๆ ก็มีความทันสมัยและพัฒนาไปมาก ทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ประชาชนชาวลาวสามารถที่จะเลือกเดินทางในด้านใดก็ได้ ตามความเหมาะสมและความสะดวกสบายของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังได้ให้ความเห็นว่า ถ้าประเทศไทยและสปป.ลาว มีระบบการคมนาคมที่ไม่สะดวกสบายและไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางไป – มา ระหว่างกัน ประชาชนทั้งสองฝั่งโดยเฉพาะประชาชนลาว อาจมีทัศนคติที่ไม่ดีกับคนไทยก็ได้ เพราะประชาชนลาวอาจมองว่าประเทศไทยไม่มีความใส่ใจหรือสนใจที่จะติดต่อสัมพันธ์กับประเทศ สปป.ลาว ทั้ง ๆ ที่มีพรมแดนติดต่อกัน มีประวัติศาสตร์เชื้อชาติ ภาษาการพูดที่เหมือนกัน และตลอดจนประชาชนชาวลาอาจมองภาพลักษณ์ประเทศไทยไปในทางที่รังเกียจหรือไม่อยากที่จะสร้างสัมพันธ์กับประเทศลาว เพราะความด้อยพัฒนาหรือยากจนกว่าชาติอื่น ๆ ในเอเชียด้วยกัน เป็นต้น

ดังนั้น ทั้งสองประเทศ ก็จึงพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ต่างฝ่าย ต่างมีความจริงใจและยอมรับในสภาพของความแตกต่างแต่ไม่แตกแยกซึ่งกันและกัน โดยมีการเปิดพรมแดนเพื่อ ติดต่อเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างกันเพิ่มมากขึ้นและมีโครงการสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว ที่ ณ ปัจจุบันมี 2 แห่งแล้ว เป็นเครื่องยืนยันถึงพัฒนาการของความสัมพันธ์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีนักศึกษาชาวลาว จำนวนหนึ่งหรือมีความเห็นส่วนน้อยว่า การคมนาคมที่มีความสะดวกสบายทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ในปัจจุบันอาจจะไม่ใช่ปัจจัยที่จะทำให้ประชาชนชาวลาเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้น เพราะการคมนาคมที่สะดวกสบายอาจจะไปช่วยกระตุ้นหรือขยายความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านอื่นๆ ให้มีความเจริญเติบโตขึ้นมากกว่า เช่น ขยายฐานเศรษฐกิจในการถ่ายโอนสินค้า เข้า – ออกร่วมกัน ในด้านการท่องเที่ยว ประชาชนทั้งสองประเทศ สามารถที่จะเดินทางเข้าไปเที่ยวยังที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ระหว่างกันได้ง่ายขึ้น และสะดวก สบายขึ้น ในด้านสังคมประชาชนสามารถที่จะเดินทางไปเยี่ยมญาติพี่น้องได้บ่อยครั้ง และสะดวกขึ้น เป็นต้น

ฉะนั้น ความเห็นของนักศึกษาชาวลาจำนวนหนึ่ง แต่ก็ก็เป็นความเห็นส่วนน้อยที่มองว่า ปัจจัยในด้านการคมนาคมและการสัญจรที่สะดวกสบายจะทำให้เกิดผลดีต่อความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในด้านอื่น ๆ อย่างในด้านเศรษฐกิจการค้า การขาย ในด้านการท่องเที่ยว และในด้านสังคมการไปมาหาสู่ของญาติพี่น้อง เป็นต้น

ตารางที่ 4.2.3 ท่านคิดว่าการศึกษาในประเทศไทยมีสถาบันทางการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนมากและตั้งกระจายอยู่ทั่วไปในทุก ๆ จังหวัดของประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ปัจจุบันนี้จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง หรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	ปัจจัยในด้านจำนวนสถาบันการศึกษาของไทยที่มีมากขึ้นจะมีผลต่อนักศึกษาชาวลาที่จะเข้ามาศึกษาในไทยมากขึ้นหรือน้อยลง หรือไม่			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	66	-	-	14
รวม	76	-	-	14

จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้น รวมจำนวนทั้งสิ้น 90 ท่านพบว่า จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยในด้านสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ที่มีจำนวนมาก และตั้งกระจายอยู่ทั่วไปในทุก ๆ จังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดในทางภาคอีสานของไทยนั้น ได้มีส่วนสำคัญหรือส่งผลทำให้นักศึกษาชาวลาได้มีโอกาสที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้เพิ่มมากขึ้น

โดยกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งหมดได้แสดงความเห็นที่สอดคล้องกันว่า จำนวนสถาบันการศึกษาหรือที่เรียกกันว่า มหาวิทยาลัยนั้น ในประเทศไทยมีความหลากหลายและมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นของรัฐ กึ่งรัฐและกึ่งเอกชน และเป็นของเอกชนเอง โดยทั้งนี้ รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถรองรับจำนวนความต้องการของประชาชนภายในประเทศ และนักศึกษาชาวต่างชาติที่มีความประสงค์ต้องการจะเข้ามาศึกษาในประเทศไทยตามความต้องการ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยที่มีพรมแดนเชื่อมติดกับประเทศ สปป.ลาว ในบาง

จังหวัดอาจมีมากกว่า 2 แห่งขึ้นไป ฉะนั้นประชาชนชาวลาว ที่อยู่ตามแขวงหรือเมืองต่าง ๆ ตามแนวชายแดน ก็ยังจะได้รับโอกาสได้เข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้อย่างทั่วถึง และมากพอตามความต้องการได้

โดยข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า การที่ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยจำนวนมาก และตั้งกระจายอยู่ทั่วไปตามแนวชายแดน ไทย – ลาว มากเท่าใด ประชาชนชาวลาวก็จะได้รับโอกาสเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เพิ่มขึ้นเท่านั้น เช่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานีที่มีพรมแดนติดกับแขวงจำปาสักของสปป.ลาว ส่วนใหญ่ก็จะมีนักศึกษาชาวลาวจากแขวงนครจำปาสักเดินทางเข้ามาศึกษาหรือมหาวิทยาลัยนครพนม จังหวัดนครพนมที่มีพรมแดนติดกับแขวงคำม่วนสปป.ลาว ประชาชนชาวลาวในแขวงคำม่วนก็มีโอกาสที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นและมากขึ้น เป็นต้น

เช่นเดียวกับข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่แสดงความเห็นว่า ในอดีตที่ผ่านมา นักศึกษาชาวลาวหรือประชาชนชาวลาวส่วนมากจะเดินทางเข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเมืองหลวงหรือกรุงเทพฯ ของไทย เป็นส่วนมากเพราะมหาวิทยาลัยของไทยยังมีไม่มากพอ และส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ เป็นสำคัญ จึงทำให้ประชาชนชาวลาวที่ฐานะไม่ค่อยดีและไม่ค่อยมีทุนทรัพย์ จึงไม่มีสิทธิ์ที่จะเดินทางเข้าไปศึกษาในประเทศไทย หรือประชาชนชาวลาวในแขวงต่าง ๆ ที่อยู่ตามแนวชายแดนอันห่างไกล ก็ไม่มีโอกาสที่จะไปสอบชิงทุนหรือขอรับทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่แข่งขันกันสูงในเมืองใหญ่ ๆ อย่างนครเวียงจันทน์ ดังนั้นในปัจจุบันนี้ การที่ประเทศไทยมีจำนวนสถาบันทางการศึกษาที่มีจำนวนมาก และหลากหลายก็จึงจะช่วยสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาชาวลาวได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้อย่างทั่วถึงและเพิ่มขึ้นได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องท่านหนึ่งยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ประชาชนชาวลาวที่อยู่ตามแขวงต่าง ๆ อันห่างไกลเมืองหลวงของ สปป.ลาว มีความสนใจเพิ่มมากขึ้นที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในไทย โดยเฉพาะจังหวัดตามแนวชายแดนของประเทศไทย ที่มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ในทุก ๆ พื้นที่ โดยเมื่อดูจากสถิติข้อมูลของศึกษาชาวลาวส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาหรือบ้านเกิดอยู่ตามแขวงต่าง ๆ ตามแนวชายแดนไทย – ลาว เช่น แขวงจำปาสัก แขวงคำม่วน เป็นต้น

ส่วนนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สอง ก็ได้แสดงความเห็นส่วนใหญ่เป็นไปตามกลุ่มข้าราชการกลุ่มแรก ที่มีความเห็นว่า ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะในทางภาคอีสานที่มีพื้นที่เชื่อมติดต่อกับประเทศ สปป.ลาว มากที่สุดจึงทำให้ประชาชนชาวลาวในแขวงต่าง ๆ มีโอกาสที่จะเลือกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย ได้ตามความต้องการ และมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งที่ใช้ทุนส่วนตัวเดินทางเข้ามา

ศึกษาในประเทศไทย ได้แสดงความเห็นว่า ตนเองไม่สามารถที่จะสอบชิงทุนทางการศึกษาจากรัฐบาลสปป.ลาวได้ จึงต้องหาทางเลือกใหม่ ให้กับตนเองเพื่อที่จะได้รับการศึกษาในระดับที่สูง โดยประหยัดค่าใช้จ่ายให้ได้มากที่สุดและสิ่งเดียวที่ทำได้ก็คือเลือกที่จะเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทยที่มีสถาบันทางการศึกษาที่อยู่ใกล้บ้าน กับแขวงของตนอย่างมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ว่า มหาวิทยาลัยของประเทศไทยมีอยู่จำนวนมาก ประชาชนชาวลาวจึงไม่ต้องไปแย่งกันสอบชิงทุนทางการศึกษาให้ลำบาก เพราะในทุก ๆ มหาวิทยาลัยของไทยส่วนใหญ่มีความประสงค์หรือความต้องการที่จะรับเอานักศึกษาชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักศึกษาชาวลาวให้เข้ามาศึกษาหาความรู้จากประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และเป็นจำนวนมากตามความเหมาะสม หรือความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีเจตจำนงจะเข้ามาศึกษา เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวจำนวนหนึ่งหรือความเห็นส่วนน้อยที่แสดงความเห็นต่อประเด็นคำถามในข้างต้นว่าไม่มีความเห็นหรือไม่แสดงความเห็น โดยมีทัศนะว่าการที่ประเทศไทยจะมีสถาบันทางการศึกษาที่มีมากหรือน้อยนั้น ไม่ใช่ส่วนสำคัญหรือเป็นเรื่องสำคัญอะไร เพราะนักศึกษาชาวลาวจำนวนนี้กล่าวว่า การเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทยขึ้นอยู่กับทุนทางการศึกษานั้น ๆ ว่าได้รับมาจากหน่วยงานใดและสถาบันใด ให้เข้ามาศึกษา เช่น ถ้ามหาวิทยาลัยของประเทศไทยมีเฉพาะอยู่ที่ในกรุงเทพฯ อย่างมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมหิดลหรือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอทุนการศึกษามา คนและประชาชนชาวลาวที่อยู่ในแขวงตามแนวชายแดน ก็พร้อมที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเช่นกัน

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งเห็นว่า ถ้าประเทศไทยมีสถาบันทางการศึกษาที่น้อยหรือไม่มาก แต่ถ้ามีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ประชาชนชาวลาวก็จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาได้มากขึ้น เช่นกัน ดังนั้น นักศึกษาชาวลาวที่มีความเห็นส่วนน้อยนี้ ได้แสดงความเห็นที่ไม่มีความเห็นต่อประเด็นคำถามในข้างต้น เกี่ยวกับการที่ประเทศไทยมีจำนวนสถาบันทางการศึกษาที่มาก และมีอยู่ทั่วไปว่าไม่มีผลใด ๆ ต่อการเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนชาวลาว

ตารางที่ 4.2.4 ท่านคิดว่า การที่ประชาชนชาวไทยและชาวลาว มีประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และมีสังคมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน หรือมีระบบการรับรู้เหมือนกัน ปัจจัยนี้จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาว เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ปัจจัยในด้านดังกล่าวนี้ จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	9	-	1	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	76	4	-	-
รวม	85	4	1	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า จำนวนผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การที่ประเทศไทยและสปป.ลาว มีประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ ร่วมกันมาช้านาน หรือมีลักษณะเป็นไปแบบคล้ายคลึงกัน นั้น ได้มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนชาวลาว ตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก เพราะประชาชนทั้งสองประเทศ สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุกและอยู่ร่วมกันอย่างสบายใจ เช่น นักศึกษาชาวลาวสามารถที่จะพูดจาสื่อสารระหว่างกันกับคนไทยได้ โดยไม่ต้องใช้ล่ามแปลภาษา เป็นต้น

ข้าราชการผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ปัจจัยนี้จะส่งผลดีต่อประชาชนชาวลาว ได้พิจารณาและตัดสินใจที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยอย่างมาก เพราะประชาชนชาวลาวใช้ภาษาการพูด การสื่อสาร ที่ง่ายกว่าต้องเดินทางไปศึกษาต่างประเทศอื่นๆ หรือโดยเฉพาะการที่ประเทศไทยและลาวมีสภาพสังคมความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ประชาชนชาวลาวเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว ก็มีความรู้สึกเหมือนอยู่บ้านหรือมีความอบอุ่นเหมือนอยู่ประเทศของตน

เช่นเดียวกับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องท่านหนึ่งที่แสดงความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวมีความได้เปรียบและมีโอกาสที่ดีกว่าชาติอื่นๆ ที่มีประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทยหนึ่งเดียวในโลกที่มีความพร้อม ในด้านต่าง ๆ เหมาะแก่การที่ประเทศ สปป.ลาว จะใช้ความได้เปรียบในด้านต่างๆ นี้ให้เกิดผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะการเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยได้ โดยตามความต้องการ เป็นต้น

ส่วนนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองที่จำนวนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ปัจจัยในด้านต่างๆ ที่กล่าวมาในประเด็นคำถามข้างต้นนั้น มีส่วนจูงใจหรือดึงดูดให้ประชาชนชาวลาวได้มีการเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น เพราะประชาชนชาวลาว ไม่ต้องการปรับตัวหรือเรียนรู้อะไรมากนัก ก็สามารถที่ดำรงชีวิตใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยได้แล้ว ดังเช่น นักศึกษาชาวลาว ท่านหนึ่งได้ให้การสัมภาษณ์ โดยแสดงความเห็นว่า ตนเข้ามาเรียนในประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีภาษาการสื่อสารที่เหมือนกันและเข้าใจกัน ตนจึงไม่ต้องไปเรียนภาษาให้ลำบากแต่อย่างใด หรือนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งก็มีความเห็นว่า ตนเข้ามาเรียนในประเทศไทย เพราะมีลักษณะสังคมความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน ในหลายๆ ด้านเช่น มีบ้านเรือนที่เหมือนกัน มีประเพณีที่เหมือนกัน มีการกินหรืออาหารการกินที่เหมือนกัน ตลอดจนมีภาษาที่พูดเหมือนกัน เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนหนึ่งที่มองหรือแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากความเห็นส่วนใหญ่ โดยข้าราชการท่านหนึ่งที่มีความเห็นแตกต่างกันไปจากข้าราชการทั้ง 9 ท่าน ที่มีความว่า ปัจจัยในด้านเชื้อชาติ ประวัติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ

อาจมีส่วนน้อยมากต่อการตัดสินใจที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนชาวลาว เมื่อเทียบกับปัจจัยในด้านอื่นๆ อย่างความสัมพันธ์ในด้านการเมืองที่อธิบายว่าถ้าสถานะทางการเมืองของทั้งสองประเทศอยู่ใต้อาณัติที่ตรงหรือมีแนวทางในด้านนโยบายไม่สอดคล้องกัน สอดรับกัน เชื่อได้ว่าประเทศไทยและประเทศ สปป.ลาว คงไม่มีการดำเนินความร่วมมือต่อกัน หรือประเทศ สปป.ลาว ก็คงไม่อนุญาตที่จะส่งประชาชนชาวลาวให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทย เป็นต้น

ส่วนความเห็นของนักศึกษาชาวลาว จำนวน 4 ท่าน ที่แสดงความเห็นว่า ปัจจัยในประเด็นคำถามข้างต้นไม่ได้ช่วยให้เกิดการเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนชาวลาวได้มากขึ้น หรือน้อยลง แต่อย่างไร เพราะปัจจัยในด้านนี้ เป็นเพียงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีต่อกันเท่านั้น โดยมองว่าอาจไม่มีส่วนที่จะมาตัดสินใจในการเดินทางเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากนัก แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธว่าเป็นผลเสียอะไรมากนัก เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัจจัยในด้านนี้ยังไม่มีส่วนสำคัญมากเท่าใด ที่จะทำให้ประชาชนชาวลาวเลือกที่จะตัดสินใจเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเท่ากับ ปัจจัยในเรื่องของทุนการศึกษา ที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่มีผลต่อประชาชนชาวลาวส่วนใหญ่ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับแนวความเห็นของแต่ละบุคคลที่มีมาแตกต่างกันไปด้วย เป็นต้น

ตารางที่ 4.2.5 ท่านคิดว่าการที่สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยของไทยมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีมาตรฐานในระดับหนึ่ง ปัจจัยนี้จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	หลักสูตรการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและมีมาตรฐาน จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	7	-	3	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทยในภาคอีสาน	72	-	8	-
รวม	79	-	11	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า จำนวนความเห็นส่วนใหญ่ มีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า การที่สถาบันทางการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยของไทยมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายสาขาและมีระดับมาตรฐานในระดับหนึ่งปัจจัยนี้สามารถที่จะทำให้หรือส่งผลให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกลุ่มแรก จำนวนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าเป็นเพราะ ในบริเวณโดยรอบในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยถือได้ว่ามีระบบมาตรฐานของหลักสูตรทางการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับที่สูงและมีหลักสูตรสาขาวิชาเรียนของระบบนานาชาติมากกว่า 800 หลักสูตร

ดังนั้น นักศึกษาชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักศึกษาชาวลาวที่ต้องการจะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย จึงสามารถที่จะเลือกสาขาวิชาเรียนตรงตามความต้องการหรือตามความถนัดของตนที่อยากจะเรียนอยากจะศึกษาได้

ข้าราชการท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่ารัฐบาลลาวและมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว มีความประสงค์ที่จะส่งประชาชนหรือนักศึกษาให้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยอย่างเต็มใจ เพราะประเทศไทยมีสถาบันทางการศึกษาที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก เช่น มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีสาขาวิชาเรียนที่หลากหลายแขนง มีคณาจารย์ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ มากมาย เป็นต้น

เช่นเดียวกับข้าราชการท่านหนึ่งก็ได้แสดงความเห็นเห็นว่า จุดเด่นของประเทศไทยในด้านวิชาการที่ถือว่ามีความโดดเด่นที่สุดก็อยู่ที่ตัวสถาบันทางการศึกษาที่มีระบบหลักสูตรได้มาตรฐานและมีสาขาวิชาเรียนที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน ฉะนั้นความสำคัญที่กล่าวมานี้ จึงทำให้รัฐบาลลาว มีความสนใจหรือความไว้วางใจที่จะส่งประชาชนหรือพลเมืองให้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากกว่าที่จะเลือกส่งไปศึกษายังประเทศอื่น ๆ

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องท่านหนึ่งยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ประชาชนชาวลาวจะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มจำนวนสูงขึ้นในยุคนี้ สมัยนี้ เป็นเพราะ รัฐบาลของไทยมีแผนยุทธศาสตร์ที่ต้องการจะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการใช้กลวิธีหรือจุดเด่นความพร้อมในด้านต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว ด้วยการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการของประเทศเพื่อนบ้านให้ได้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ที่สุด เช่น ประเทศสปป.ลาว มีความประสงค์หรือเจตจำนงค์ที่จะส่งบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพื่อยกระดับนักการแพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ในกลุ่มที่สองส่วนใหญ่ก็มีความเห็นสอดคล้องไปตามผู้ให้การสัมภาษณ์กลุ่มแรกโดยมีความเห็นว่าประเทศไทยมีสถาบันทางการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และมีระบบมาตรฐานความน่าเชื่อถือเป็นอย่างดี

โดยนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า มหาวิทยาลัยของประเทศไทยมีหลักสูตรทางการศึกษาที่สนใจเป็นจำนวนมากและตรงตามความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างดี

เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่าการศึกษาที่ประเทศไทยมีสถาบันทางการศึกษาที่มีมาตรฐานย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนเมื่อเทียบกับสถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ กับประเทศเพื่อนบ้านของ สปป.ลาว อย่างเวียดนามหรือจีน ถือว่าสถาบันทางการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยของไทยยังมีความพร้อมและความได้เปรียบมากกว่าทั้งสองประเทศที่กล่าวมา

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ถ้ามหาวิทยาลัยของประเทศไทยไม่มีความน่าเชื่อถือ และไม่มีสาขาวิชาเรียนตามที่ตนหรือนักศึกษาคนอื่น ๆ ต้องการที่จะศึกษารัฐบาลของสปป.ลาวหรือประชาชนลาว ก็คงจะไม่สนับสนุนและคงไม่ส่งเสริมให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทยปีละจำนวนมาก ๆ อย่างนี้แน่นอน

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ จำนวนหนึ่งหรือมีความเห็นส่วนน้อยว่าปัจจัยตามประเด็นคำถามในข้างต้นจะมีผลต่อการเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของนักศึกษาชาวลาวอยู่ในระดับที่น้อย โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่านมีความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวอาจมองปัจจัยในด้านนี้หรือพิจารณาในปัจจัยด้านนี้อยู่ในระดับที่น้อยเพราะ นักศึกษาชาวลาวบางคนหรือบางกลุ่มอาจจะยังไม่มีข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมากเท่าไรนัก เพราะโดยส่วนใหญ่จะเดินทางเข้ามาศึกษาตามแหล่งทุนหรือความร่วมมือของหน่วยงานนั้น ๆ ให้เข้ามาศึกษา จึงทำให้นักศึกษาชาวลาวไม่ได้รู้จักความเป็นมาและไม่มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยของไทยที่จะตัดสินใจเดินทางเข้ามาศึกษาตั้งแต่แรก ฉะนั้นเมื่อนักศึกษาชาวลาวจะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะมีผลของการตัดสินใจโน้มน้าวหรือพิจารณาตามแหล่งทุนที่ตนเองได้รับ มากกว่าปัจจัยอื่นใด

นอกจากนี้ข้าราชการท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าประชาชนชาวลาวอาจตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ด้วยเหตุผลหรือปัจจัยในด้านอื่น ๆ มากกว่า เช่น ปัจจัยในด้านเงินทุน ปัจจัยในด้านความสะดวกสบายของการเดินทางปัจจัยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และปัจจัยในด้านค่าครองชีพ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้ปฏิเสธปัจจัยตามประเด็นคำถามในข้างต้นแต่อย่างใด

ส่วนนักศึกษาชาวลาวจำนวน 8 ท่านที่มีความเห็นส่วนน้อยได้แสดงความเห็นว่า ปัจจัยที่ประชาชนชาวลาวเลือกตัดสินใจที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยนั้น เป็นผลมาจากปัจจัยในเรื่องของแหล่งทุนทางการศึกษาเป็นหลักสำคัญมากกว่าปัจจัยอื่นใด ฯลฯ

ตารางที่ 4.2.6 ท่านคิดว่าการที่ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่สปป.ลาว ในรูปของการเข้าไปจัดสร้างซ่อมแซมอาคาร โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ การเข้าไปมอบวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ฯลฯ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	ปัจจัยความช่วยเหลือจากประเทศไทยที่เข้าไปจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ มีผลต่อประชาชนชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	26	-	-	54
รวม	36	-	-	54

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า แต่ละกลุ่มได้แสดงความเห็นที่แตกต่างกันโดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ความเห็น ดังนี้

กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 10 ท่าน และกลุ่มนักศึกษาชาวลาว จำนวน 26 ท่าน ได้มีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า การที่ประเทศไทยได้ส่งความช่วยเหลือเข้าไปช่วยจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ ในประเทศสปป.ลาว นั้น ถือได้ว่าจะทำให้เกิดผลดีต่อความสัมพันธ์หรือความร่วมมือในด้านวิชาการของทั้งสองประเทศ และยังจะช่วยสร้างหรือปลูกฝังภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยต่อประเทศ สปป.ลาว ให้มีความรู้สึกที่ดีและไว้วางใจ ดังนั้นเมื่อประชาชนชาวลาวมีความรู้สึกที่ดีและชื่นชอบในประเทศไทยแล้ว ประชาชนเหล่านี้ก็อยากที่จะเข้ามาเที่ยวชมและศึกษาเรียนรู้ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

โดยข้าราชการท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า ปัจจัยนี้หรือผลของความช่วยเหลือนี้ จะทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักแก่ประชาชนชาวลาวมากขึ้นและตระหนักในน้ำใจของประเทศไทยที่มอบให้ด้วยมิตรอย่างจริงใจ

ข้าราชการท่านหนึ่งเห็นว่า ผลของความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่กล่าวมานี้ จะทำให้ประเทศไทยและสปป.ลาว ดำเนินการร่วมมือในด้านวิชาการ ที่เป็นไปอย่างราบรื่น และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น จนทำให้มหาวิทยาลัยทั้งของไทยและลาว มีการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างสะดวกและสบาย เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็มีความต้องการที่จะรับนักศึกษาชาวลาวจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติของสปป.ลาว เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี เป็นต้น

นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวจำนวน 26 ท่าน ยังแสดงความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความช่วยเหลือจากประเทศไทยที่กล่าวมาในประเด็นคำถามข้างต้นนั้น ได้มีส่วนที่จะส่งผลทำให้เกิดความร่วมมือในด้านวิชาการ จนส่งผลทำให้มีนักศึกษาชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพราะประชาชนชาวลาว ตระหนักถึงความจริงใจและความช่วยเหลือที่ประเทศไทยมอบให้กับสปป.ลาว ด้วยดีมาโดยตลอด ตลอดจนความร่วมมือหรือความช่วยเหลือนี้ ยังได้ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้มีความแน่นแฟ้นเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวไม่มีความรู้สึกใดที่ดีเทียบเท่ากับการให้ความช่วยในด้านวิชาการที่จริงใจของไทย และผลของการร่วมมือนี้จะทำให้ประชาชนชาวลาวรักประเทศไทยและอยากเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาว จำนวน 54 ท่านที่ไม่แสดงความเห็นเป็นเพราะ ปัจจัยในการให้ความช่วยเหลือของไทยนี้ ไม่ได้นำมาเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย แต่ก็อาจมีส่วนสำคัญที่จะนำไปพิจารณาหรือเชื่อมโยงให้เห็นความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการแก่นักศึกษาหรือประชาชนชาวลาว ในรุ่นต่อไปที่อยากจะเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้ ฯลฯ

ตารางที่ 4.2.7 ท่านคิดว่าการศึกษาที่ประเทศสปป.ลาวไม่มีสถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่ยังมีจำนวนน้อย และไม่ทั่วถึง ปัจจัยนี้จะส่งผลทำให้ประชาชนชาวลาวต้องเดินทางไปศึกษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	73	-	7	-
รวม	83	-	7	-

จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าจำนวนความเห็นส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การที่ประเทศสปป.ลาว ยังมีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีจำนวนน้อยและไม่ทั่วถึงได้มีส่วนทำให้ประชาชนชาวลาวที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ต้องเลือกที่จะต้องออกเดินทางไปศึกษาต่างประเทศอื่นเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ชิดกันอย่างประเทศไทย ที่ประชาชนชาวลาวให้ความสนใจที่จะเลือกเดินทางไปศึกษาต่อเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆ

โดยข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ประเทศสปป.ลาวยังไม่มีความพร้อมที่จะเปิดหรือตั้งมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากได้ เพราะประเทศ สปป.ลาว ยังขาดปัจจัยในหลายๆ ด้านอยู่มาก เช่น ปัจจัยในเรื่องการขาดเงินทุนงบประมาณ การขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถ การขาดสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่าง ๆ เป็นต้น จึงทำให้รัฐบาลลาวหันมาให้ความสนใจกับการสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการกับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศไทยที่ไม่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เป็นต้น

ข้าราชการท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นว่า เมื่อประเทศสปป.ลาว ไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนชาวลาวที่ต้องการจะศึกษาภายในประเทศในระดับอุดมศึกษาที่ดีพอได้ ประชาชนชาวลาวก็ต้องหาทางออกโดยการสอบชิงทุนหรือหาแหล่งทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะเดินทางไปศึกษาต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทยที่ให้การสนับสนุนในของเงินทุนการศึกษาเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง

เช่นเดียวกับข้าราชการท่านหนึ่งที่ยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อประเทศสปป.ลาว มีสถาบันทางการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่ยังมีจำนวนน้อย รัฐบาลลาว จึงจำเป็นต้องส่งประชาชนและนักศึกษาไปศึกษาต่างประเทศต่างๆ ที่มีความพร้อมและให้การร่วมมือตามความต้องการที่จะสามารถส่งไปได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ กลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังได้มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยในสปป.ลาว ยังมีอยู่น้อยมากและยังไม่ทั่วถึง จึงทำให้ประชาชนชาวลาวต้องให้ความสนใจกับประเทศอื่น ๆ อย่างประเทศไทย ที่มีมหาวิทยาลัยจำนวนมาก และทั่วถึง โดยเฉพาะในทางภาคอีสานของไทย ที่ประชาชนชาวลาวอยู่ตามแขวงต่างๆ อันห่างไกลจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ก็สามารถที่จะข้ามฝั่งเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยที่ใกล้และสะดวกสบายมากกว่า เป็นต้น

ดังความคิดเห็นของนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า เมื่อประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยอยู่จำนวนมากและอยู่ใกล้แขวงต่าง ๆ ของสปป.ลาว ประชาชนลาวก็จะมีโอกาสที่จะได้เดินทางไปศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

ความเห็นของนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า โอกาสที่ประชาชนชาวลาวจะเดินทางไปศึกษาในประเทศไทยมีความเป็นไปได้สูงมาก ถ้าพิจารณาประกอบกับปัจจัยจำนวนมหาวิทยาลัยของสปป.ลาว ที่มีอยู่น้อยนั้น โดยเฉพาะนักศึกษาชาวลาวที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเดินทางไปศึกษาในประเทศไทย เพราะประเทศ สปป.ลาว ยังมีหลักสูตรอยู่น้อยและไม่มีความพร้อมเท่ากับประเทศไทย เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาเว่นหนึ่งยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่าประเทศสปป.ลาว กำลังดำเนินนโยบายเร่งรัดพัฒนาประเทศให้พ้นจากความทุกข์ยากและเกิดการพัฒนาแก่ประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ผู้นำประเทศหรือรัฐบาล จึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับประชาชน พลเมืองของประเทศให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะรองรับกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่จะเข้ามา ประกอบกับประชาชนชาวลาเว่นมีความต้องการที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มจำนวนมากขึ้น เพราะต่างตระหนักถึงความสำคัญของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ทุกวัน หรือเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างทันทั่วทั้งที่เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีความเห็นของนักศึกษาชาวลาเว่นจำนวน 7 ท่าน ที่มีความเห็นเป็นส่วนใหญ่ ว่าประเทศสปป.ลาว มีมหาวิทยาลัยอยู่จำนวนน้อยก็จริงแต่ผลดังกล่าวนี้น่าจะไม่ใช่ว่าปัจจัยหลักหรือส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนชาวลาเว่นเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจัยหลักๆ ที่จะมีส่วนต่อการเลือกเดินทางเข้าไปศึกษาในประเทศไทยนั้น อยู่ที่แหล่งทุนและความเหมาะสมของทุนการศึกษาที่ได้รับ ตลอดจนยังมีปัจจัยในเรื่องของค่าครองชีพและความสะดวกสบายในด้านอื่นๆ มาประกอบการเลือกตัดสินใจด้วย

ตารางที่ 4.2.8 ท่านคิดว่าผลของการปฏิบัติใช้ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติลาวที่ต้องการจะพัฒนาเศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพมากขึ้น ด้วยการสนับสนุนให้ประชาชนชาวลาเว่นได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงๆ ปัจจัยนี้จะส่งผลให้นักศึกษาชาวลาเว่นเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาเว่นเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาเว่นที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	65	-	15	-
รวม	75	-	15	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่ม ในตารางข้างต้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าความเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การปฏิบัติใช้ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสปป.ลาว ที่ต้องการจะพัฒนาเศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญเติบโตและเข้มแข็งขึ้นนั้น มีส่วนต่อการที่ประชาชนชาวลาวจะให้ความสนใจเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพราะการที่รัฐบาลลาวสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษานั้นจะเป็นผลดีต่อบุคคลและประเทศชาติในการพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาได้ เช่น ประชาชนมีงานดี ๆ หรือมีอาชีพที่ดี ๆ ทำ หรือประชาชนมีความรู้ความสามารถที่จะเอาตัวรอดจากสังคมที่มีการแข่งขันสูงได้ เป็นต้น

ข้าราชการท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า ผลของการปฏิบัติใช้ตามแผนพัฒนาฯ ของ สปป.ลาว แล้วประชาชนชาวลาวมีความตื่นตัวและให้การตอบรับนั้น เป็นสัญญาณที่ดีต่อประเทศ สปป.ลาวเองและประเทศเพื่อนบ้านอย่างไทยตามไปด้วย เพราะเมื่อประเทศสปป.ลาว มีความตื่นตัวในทุก ๆ ด้าน ทั้งนโยบายและประชาชนประเทศสปป.ลาวก็จะมีระดับการพึ่งพาระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นหรือมีความเกี่ยวพันกันกับนานาประเทศเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เช่น ประเทศไทยและลาว มีระดับของการขยายฐานเศรษฐกิจการค้า ขยายการลงทุนในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาเพิ่มจำนวนสูงขึ้นในทุก ๆ ปี หรือประเทศไทยและลาวมีระดับความร่วมมือในด้านวิชาการที่เด่นชัดและเป็นคู่ประเทศที่มีการสร้างความร่วมมือในด้านนี้สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ เป็นต้น

ข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ผลของการปฏิบัติใช้ตามแผนพัฒนาฯ ของ สปป.ลาว ทำให้ผู้นำประเทศหรือรัฐบาลลาวจำเป็นต้องส่งประชาชนที่ต้องการจะศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นต่าง ๆ ออกไปแสวงหาความรู้ ความสามารถใหม่ๆ จากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยที่อยู่ใกล้บ้านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่แพงและสูง เพื่อนำความรู้ความสามารถนั้นๆ ที่ได้รับมากลับมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาประเทศของตน ให้เกิดความเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

ข้าราชการท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า เมื่อรัฐบาลลาวให้การสนับสนุนประชาชนชาวลาวก็ต้องรับนโยบายนั้นๆ ไปปฏิบัติใช้โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่และบุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ของสปป.ลาว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้พัฒนาองค์กรหน่วยงานของตนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้จากโครงการความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ฝึกอบรมงานต่างๆ ของเจ้าหน้าที่บุคลากร ณาจารย์ นักศึกษา ระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมระยะสั้นและระยะยาว ตามลักษณะกิจกรรมแบบทวิภาคี และพหุภาคี ฯลฯ

ส่วนกลุ่มนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผลของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ ของรัฐบาลลาวทำให้ประชาชนชาวลาวรู้สึกตื่นตัวและให้ความสำคัญกับแผนนโยบายนี้ เพราะเมื่อรัฐบาลหรือรัฐได้ดำเนินการออกมาประชาชนก็ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หรือให้การตอบรับอย่างแท้จริง เช่น ถ้ารัฐบาลสนับสนุนให้ประชาชนมีการศึกษาในระดับที่สูงๆ ประชาชนก็ต้องปฏิบัติตาม เพราะไม่ได้เสียหยาอะไร มีแต่จะเป็นผลดีด้วยซ้ำไป เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ผลจากการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ ของรัฐบาลลาวนี้ ย่อมมีส่วนทำให้ประชาชนชาวลาวอยากจะเรียนต่อหรือศึกษาต่อในระดับที่สูง ๆ ยิ่งโดยเฉพาะประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลลาวให้สามารถปฏิบัติได้จริง โดยการรับเอนักศึกษาชาวลาวเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นแล้ว ประชาชนชาวลาวก็ยังมีค่านิยมที่จะต้องการเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวให้ความสนใจที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเพราะรัฐบาลลาวให้ความสำคัญสนับสนุนและส่งเสริมหรือเป็นเพราะแผนพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาว ที่ดำเนินการแบบชาตินิยม จึงทำให้ประชาชนชาวลาวที่มีโอกาส ได้รับการศึกษาและทำให้ประชาชนทุกอาชีพมีค่านิยมที่อยากจะเรียนหรือศึกษาในระดับที่สูงๆ ตามไปด้วย

เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า คติค่านิยมของประชาชนชาวลาวเปลี่ยนไปตามกระแส ของสังคมหรือเปลี่ยนไปตามนโยบายของผู้นำประเทศที่ต้องการจะพัฒนาประเทศโดยเฉพาะกระแสความเป็นชาตินิยมที่ประชาชนทุกคนต้องตระหนักถึง และมีความรู้สึกนึกคิดตามไปด้วย ดังนั้น ถ้ารัฐบาลและผู้นำประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายนั้นๆ ประชาชนชาวลาว ก็จะให้ความสำคัญตามไปด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า “รัฐพึงประชาชน ประชาชนก็พึงรัฐ ถ้าต่างฝ่ายต่างไม่พึงพากันสิ่งนั้นๆ ก็จะไม่วันเกิดผลสำเร็จขึ้นมาได้” เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีนักศึกษาชาวลาวจำนวน 15 ท่าน ที่มีความเห็นว่า ผลของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ของลาวอาจจะยังไม่ใช่ว่าปัจจัยที่จะนำไปสู่การเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของนักศึกษาชาวลาวมากเท่าไรนัก เพราะ ประชาชนชาวลาวบางส่วนยังไม่ให้ความสนใจกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากนัก โดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ตามชนบทหรือประชาชนชาวลาวที่อยู่ชนบทในท้องถิ่นต่าง ๆ ยังไม่มีการตื่นตัวและให้ความสนใจเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเห็นได้จากการลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายหรือแรงงานต่างด้าวของประชาชนชาวลาวในประเทศไทยยังมีอัตราจำนวนที่สูงอยู่มาก

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ประชาชนหรือเยาวชนชาวลาวเมื่อจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแล้ว ยังมีค่านิยมที่ต้องการจะทำงานหาเลี้ยงครอบครัวมากกว่าที่จะเรียนต่อหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงต่อไป

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ผลของการปฏิบัติใช้ตามแผนพัฒนาฯ ของรัฐบาลมีความสำคัญจริง แต่ยังไม่สามารถที่จะทำประชาชนชาวลาวปฏิบัติตามได้อย่างแท้จริงและทั่วถึง เพราะฐานะทางครอบครัวของประชาชนชาวลาวยังไม่เอื้ออำนวยต่อการจะนำมาลงทุนทางการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงมากเท่าไรนัก

แต่ถ้ารัฐบาลลาวมีทุนการศึกษามากพอที่จะมอบให้กับประชาชนชาวลาวอย่างทั่วถึง ผลของนโยบายหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ที่รัฐบาลลาวพยายามปฏิบัตินั้นๆ ก็จะประสบผลสำเร็จมากกว่านี้ หรือนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าผลของการปฏิบัติใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ยังไม่เพียงพอที่มีความสำคัญมากนัก เพราะประชาชนชาวลาวไม่มีเงินทุนหรืองบประมาณที่จะนำมาใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูง แต่ปัจจัยในด้านนี้อาจมีผลสำคัญต่อครอบครัวที่มีฐานะดีและเจ้าหน้าที่บุคลากรของรัฐเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น

ตารางที่ 4.2.9 ท่านคิดว่าการที่ประเทศไทยมีระดับค่าครองชีพที่ถูกและไม่แพงปัจจัยนี้จะส่งผลให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	57	-	23	-
รวม	67	-	23	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่าจำนวนความเห็นส่วนใหญ่ ได้แสดงความเห็นว่า การที่ประเทศไทยมีระดับค่าครองชีพที่ถูกและประหยัดนั้น จะมีส่วนทำให้นักศึกษาชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้น เพราะจะทำให้ นักศึกษาชาวลาวสามารถที่จะดำรงชีวิตหรือครองชีพอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสมและประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ได้ และที่สำคัญยังช่วยลดภาระรายจ่ายทางการศึกษาลงไปอีกด้วย

ข้าราชการท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่าเป็น โอกาสดีของประชาชนชาวลาวหรือนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาอยู่ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะถ้าจะเปรียบเทียบอัตราค่าครองชีพระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศโดยรอบในเอเชียด้วยกัน และชาติตะวันตกอื่น ๆ ประเทศไทยถือว่ายังมีระดับค่าครองชีพโดยรวมที่ถูกกว่าและประหยัดกว่าอยู่มากอาทิเช่น ราคาของอาหารการกิน อัตราค่าที่พักอาศัย สินค้าอุปโภคและบริโภค อัตราค่าเดินทางไป – มา ระหว่างประเทศ เป็นต้น

เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่าเป็นปัจจัยในประเด็นคำถามข้างต้นนี้ มีส่วนสำคัญต่อการทำให้นักศึกษาชาวลาว เลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่แพงในด้านต่าง ๆ มากนัก เช่น ไม่ต้องเสียค่าตัวเครื่องบินราคาเป็นหมื่น หรือหลายพันบาทเหมือนกับไปศึกษาต่างประเทศตะวันตกเพราะแค่นั่งเรือหรือเดินทางด้วยรถประจำทางผ่านทางสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่มีถึง 2 แห่ง ราคาถือว่าบาทก็ข้ามฝั่งมาได้แล้ว เป็นต้น รวมไปถึงทุนการศึกษาบางทุนที่นักศึกษาชาวลาวได้รับมายังมีจำนวนไม่มากพอที่จะนำไปใช้ในสังคมที่มีการแข่งขันสูงหรือค่าครองชีพที่สูงอย่างญี่ปุ่น สิงคโปร์ หรือแม้แต่ในประเทศกลุ่มยุโรปและตะวันตกอย่างอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา ฯลฯ จึงทำให้ประชาชนชาวลาวให้ความสนใจที่จะเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทยมากกว่าชาติอื่นใด เป็นต้น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ความใกล้เคียงของความเป็นอยู่ในการใช้จ่ายของการดำรงชีพประจำวัน ระหว่างไทยและลาวทำให้ประชาชนชาวลาวมีโอกาสที่จะแบ่งเงินทุนจากการศึกษามาใช้จ่ายซื้อของสินค้าส่วนตัว ได้มากพอตามความต้องการได้

ส่วนกลุ่มนักศึกษาผู้ให้การสัมภาษณ์กลุ่มที่สองส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ฐานค่าครองชีพในประเทศไทยยังไม่สูง และไม่แพงเมื่อเทียบกับชาติอื่นๆ ในเอเชียด้วยกัน จึงทำให้ประชาชนชาวลาวต้องการที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น โดยนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า อาหาร สินค้า เครื่องอุปโภค – บริโภคในประเทศไทยยังมีราคาที่ถูกมาก และสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า ประเทศไทยยังมีความเป็นอยู่ที่คล่องตัว และมีสภาพการณ์ของสังคมที่แข่งขันกันไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะสังคมในทางจังหวัดภาคอีสานของไทย จึงทำให้การใช้จ่ายต่าง ๆ มีความถูก และประหยัดเป็นอย่างมาก

เช่นเดียวกับความเห็นของนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่ง ที่ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัจจัยนี้เป็นผลดีต่อการตัดสินใจเลือกเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนชาวลาวทุกคนยังมีฐานะทางครอบครัวหรือส่วนใหญ่มีรายได้ทางครอบครัวไม่สูงหรือน้อยอยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งต่างๆ ที่จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายทางครอบครัวได้ ก็ยังเป็นผลดี แต่อาจยกเว้นประชาชนชาวลาวบางครอบครัวที่อาจมีฐานะทางครอบครัวที่ดีหรือร่ำรวย อาจจะไม่มีส่วนในการตัดสินใจก็ได้ เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวน 23 ท่าน ที่มีความเห็นเป็นส่วนน้อยว่า ปัจจัยนี้ไม่มีผลต่อการเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนชาวลาวมากนัก เพราะสินค้าบางประเภท หรือสิ่งของบางประเภทยังมีราคาแพงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ อย่างเวียดนาม และจีน เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้ส่วนตัว อย่างครีมทาผิว แป้งทาตัว สบู่ ยาสีฟัน เป็นต้น แต่ถ้าจะมองโดยภาพรวมแล้วประเทศไทยก็อาจจะมีฐานค่าครองชีพที่ถูกอยู่บ้าง ถ้าเปรียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่มีความพร้อมทางสถาบันทางการศึกษาที่ดี ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบอยู่บ้างที่จะทำให้ประชาชนชาวลาวอยากจะเดินทางเข้ามาศึกษาได้

ตารางที่ 4.2.10 ท่านคิดว่าการที่ประเทศสปป.ลาวรับเอาอิทธิพลหรือวัฒนธรรม จากประเทศไทย อาทิเช่น การแต่งกาย ภาษา สื่อสารมวลชน และค่านิยมในด้านต่าง ๆ ฯลฯ ปัจจุบันนี้จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	2	3	5	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	6	31	43	-
รวม	8	34	48	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า ได้มีความเห็นที่แตกต่างออกไป 3 ความเห็น ดังต่อไปนี้

- มีผลน้อย

ผู้ให้การสัมภาษณ์มีความเห็นเป็นส่วนใหญ่ว่าการที่ประเทศสปป.ลาว รับเอาอิทธิพลหรือวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ จากประเทศไทยเข้าไป อาทิเช่น การแต่งกาย ภาษาการพูด สื่อสารมวลชนและค่านิยมในด้านต่าง ๆ นั้น ไม่มีผลต่อการเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของประชาชนชาวลาวแต่อย่างใดหรือมีผลน้อยมาก

โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน มีความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์หรือเป็นจุดเด่นของตัวเองอยู่แล้ว จึงไม่มีวัฒนธรรมใด ๆ จะมาแทนที่วัฒนธรรมอันดีงามและเก่าแก่ดั้งเดิมของสปป.ลาว ที่ร่วมกันอนุรักษ์มาช้านานลงไปได้ง่าย ๆ

โดยถึงแม้ว่าวัฒนธรรมของไทยจะส่งอิทธิพลสอดแทรกเข้าไปในประเทศสปป.ลาวมากขึ้นทุกวัน ทั้งในด้านสื่อทีวี สื่อตัวบุคคล สื่อบันเทิงต่าง ๆ ประเทศสปป.ลาวก็ไม่ได้ลุ่มหลงและละเลยที่จะทอดทิ้งวัฒนธรรมของตนไปได้ เช่นการแต่งกายประชาชนชาวลาวส่วนใหญ่ก็ยังนุ่งผ้า

พื้นบ้านต่าง ๆ อยู่มาก โดยยังไม่เห็นประชาชนชาวลาวทั้งหญิง – ชายสวมกางเกงยีนส์เสื้อแฟชั่นต่าง ๆ เหมือนไทย เป็นต้น

ข้าราชการท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวไม่ได้นำอิทธิพลวัฒนธรรมค่านิยมของไทยที่รับเข้าไปมาตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย หรือมีส่วนต่อการตัดสินใจน้อยมาก เพราะประชาชนชาวลาวรับเอาแต่อิทธิพลวัฒนธรรมทางสื่อความบันเทิงจากประเทศไทย เข้าไปเพื่อสร้างความบันเทิง หรือเพื่อรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์เท่านั้น เช่น ประชาชนชาวลาวฟังเพลงไทยเพื่อความบันเทิง ไม่ใช่เพื่อลอกเลียนแบบ ประชาชนชาวลาวดูละครไทยเพื่อคลายเครียด สร้างความสุข เป็นต้น

ส่วนนักศึกษาชาวลาวจำนวน 43 ท่าน มีความเห็นเป็นส่วนใหญ่ว่า ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ หรือส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะเข้ามาเรียนในประเทศไทยน้อยมาก เพราะอิทธิพลวัฒนธรรมของไทยในด้านต่าง ๆ ที่ สปป.ลาวรับเข้าไปในชุมชนหรือสังคมนั้น เป็นแค่สิ่งบันเทิงทางใจ ไม่ใช่ค่านิยมทางใจที่จะชื่นชอบและลอกเลียนแบบประเทศไทยแต่อย่างใด

โดยนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันนี้ประชาชนชาวลาว รับอิทธิพลทางสื่อจากไทย ทั้งทีวี วิทยุ เสียเพลง การแต่งกาย เกือบทุกพื้นที่ของประเทศ แต่อิทธิพลเหล่านี้ ประชาชาวลาวก็รู้ดีว่าเป็นเพียงสิ่งบันเทิงทางอารมณ์เท่านั้น ไม่ใช่ค่านิยมที่จะนำมาทำลายวัฒนธรรมตัวเอง หรือการสร้างแฟชั่นในสังคมประเทศลาวแต่อย่างใด ดังนั้นปัจจัยนี้ประชาชนชาวลาวจึงมองข้ามและไม่มีส่วนในการตัดสินใจแต่อย่างใด

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่า การที่ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยไม่ใช่อิทธิพลของปัจจัยในด้านนี้แต่อย่างใด แต่ประชาชนชาวลาวมองเห็นภาพลักษณ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านอื่นๆ มากกว่าเช่น การเดินทางที่สะดวกสบาย ความร่วมมือทางด้านวิชาการ ความร่วมมือในด้านทุนการศึกษา เป็นต้น

เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าประเทศสปป.ลาวมีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองอยู่แล้วยิ่งโดยเฉพาะรัฐบาลลาวและประชาชนชาวลาวยังได้ร่วมมือกันรณรงค์อนุรักษ์ร่วมกันอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ไม่มีอิทธิพลวัฒนธรรมใด ที่จะทำให้ชาวลาวทุกคนชื่นชอบ หรือหลงใหลในค่านิยมนั้น ๆ แต่อย่างใด ดังนั้นปัจจัยนี้ จึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะทำให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยด้วยเหตุผลน้อยนิดเพียงแค่อิทธิพลของสื่อวัฒนธรรมต่างๆ จากไทยเพียงอย่างเดียว แต่มันต้องมีปัจจัยองค์ประกอบอื่นๆ ที่เล็กและสำคัญกว่านี้มาประกอบการพิจารณาด้วย เป็นต้น

- มีผลปานกลาง

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มรวม 34 ท่าน มีความเห็นว่าปัจจัยในด้านอิทธิพลวัฒนธรรมของไทยที่ถ่ายทอดหรือส่งไปยังประเทศสปป.ลาวนั้น มีผลปานกลาง โดยข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า อิทธิพลวัฒนธรรมดังกล่าว เป็นแค่สิ่งประกอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและลาวในด้านความบันเทิง ความหรรษาต่อกันเท่านั้น โดยเฉพาะประเทศสปป.ลาว ยังมีสื่อสารมวลชนที่ยังไม่ทั่วถึงหรือยังไม่มี ความเจริญก้าวหน้ามากเท่าใด จึงต้องรับเอาหรือบริโภคเอาสื่อของประเทศไทยเข้าไปด้วยความจำเป็นและมองอิทธิพล วัฒนธรรมของไทยเป็นแค่ความต้องการชั่วคราว ชั่วคราวเท่านั้น ฉะนั้นองค์ประกอบในปัจจัยข้อนี้จึงเป็นเพียงเรื่องปกติที่ประชาชนชาวลาวรับเข้าไปแต่ไม่ได้คิดที่จะหลงใหล ในวัฒนธรรมของประเทศไทย จนอยากที่จะเข้ามาศึกษาในประเทศไทย แต่ถ้ามองในด้านการท่องเที่ยวปัจจัยนี้จะมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า เป็นปกติที่ชาติกำลังพัฒนาอย่างสปป.ลาว จะรับเอาอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่นที่เจริญกว่าหรือมีความทันสมัยกว่าอย่างประเทศไทยเข้าไปบริโภคในสังคมชุมชนมากขึ้น แต่เหตุผลนี้ก็ไม่ใช่ว่าประชาชนชาวลาวจะชื่นชอบประเทศไทยจนลืมนิยามวัฒนธรรมของตนไป หรือเก็บไปนึกคิดประกอบการพิจารณาแทนที่ความเป็นอยู่หรือความต้องการของคนในสังคมได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติของประเทศที่พัฒนากว่าจะถ่ายทอดวัฒนธรรมมายังประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า เป็นต้น

- มีผลอย่างมาก

ผู้ให้การสัมภาษณ์มีความเห็นเป็นส่วนน้อยต่อประเด็นคำถามนี้ โดยมีจำนวนแค่ 8 ท่าน ที่เห็นว่าการที่ประเทศ สปป.ลาว รับเอาอิทธิพลหรือวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ จากประเทศไทยเข้าไปบริโภคในสังคมของชาวลาวนั้น จะทำให้ประชาชนชาวลาวมีความรู้สึกดี ๆ กับประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น โดยข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ประชาชนชาวลาวมีโอกาที่จะรับรู้ข่าวสารจากประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก และเกือบจะรับเข้าไปทุก ๆ ช่องทาง จึงทำให้ประชาชนชาวลาวและนักศึกษาชาวลาวได้รู้ถึงความสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ส่วนนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นว่าประเทศไทยมีสถานที่ที่น่าท่องเที่ยวและน่าเรียนรู้อยู่หลายแห่งมาก จึงอาจมีส่วนสำคัญที่จะดึงดูดประชาชนชาวลาวให้เข้ามาศึกษาภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น หรือนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ประชาชนชาวลาวรับรู้ข่าวสารจากประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นอิทธิพลของสื่อจากประเทศไทย จึงมีส่วนสำคัญที่จะโน้มน้าวหรือดึงดูดให้ประชาชนชาวลาวอยากที่จะเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และสัมผัสรับเอาความรู้วิทยาการใหม่ ๆ จากประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4.2.11 ท่านคิดว่าการที่ประเทศไทยและลาว มีการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศแบบผูกมิตรไมตรี หรือมีความผูกพันกันแบบบ้านพี่เมืองน้องกันมาโดยตลอดนั้น ปัจจัยนี้จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	79	-	-	1
รวม	89	-	-	1

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มในตารางข้างต้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 10 ท่าน พบว่า จำนวนความเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การที่ประเทศไทยและลาวมีระบบการดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบผูกมิตรไมตรีรอบด้านนั้น จะทำให้ประชาชนชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้มากขึ้น โดยข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ทั้งสองประเทศมีระบบความสัมพันธ์เป็นแบบบ้านพี่เมืองน้องกันมาโดยช้านาน จึงทำให้ประชาชนทั้งไทยและลาว มีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้งและแนบแน่นใกล้ชิดกันมากขึ้น

ข้าราชการท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า ประเทศไทยและลาวในยุคปี พ.ศ. 2544 – 2549 การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศในด้านต่าง ๆ มีความเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเกิดการพัฒนามาก เช่น ในด้านการเมืองผู้นำทั้งสองประเทศมีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมระหว่างกันอยู่บ่อยครั้งมาก ในด้านเศรษฐกิจมีการยกเว้นการเก็บภาษีสินค้าและพัฒนาเขตพื้นที่และเส้นทางเศรษฐกิจร่วมกันและในด้านวิชาการ มีการเพิ่มทุนทางการศึกษาและร่วมทุนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น เป็นต้น ดังนั้นประชาชนชาวลาวจึงมีโอกาที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย

ข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศ เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้าประเทศใดมีการดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศแล้วมีผลต่ออีกประเทศหนึ่ง ประเทศได้ให้การยอมรับ การดำเนินการหรือการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ก็จะประสบผลสำเร็จตามไปด้วย

เช่นเดียวกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องท่านหนึ่งที่ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่ทั้งสองประเทศได้ตกลงทำสัญญาหยุดยิงเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2531 การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศระหว่างกันของประเทศไทยและลาว ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนมาถึงในช่วงปัจจุบันนี้ ที่ดูเหมือนว่าความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ จะเป็นไปด้วยดีและราบรื่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ที่มีผลของความร่วมมือเกิดขึ้นต่าง ๆ มากมาย เป็นต้น

ส่วนนักศึกษาชาวลาวผู้ให้การสัมภาษณ์กลุ่มที่สอง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศที่เป็นมิตรกันในทุก ๆ ด้านนี้ เป็นผลดีอย่างมาก เพราะจะทำให้ภาพลักษณ์ของทั้งสองประเทศ มีความจริงใจ และแน่นแฟ้นกันมากขึ้น

โดยนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า การดำเนินนโยบายแบบผูกมิตรกันจะทำให้ทั้งสองประเทศมีความผูกพันกัน มีความไว้วางใจกันและปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ปัจจัยในด้านนี้จะส่งผลดีต่อประชาชนชาวลาวที่จะนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกที่จะเดินทางเข้าศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพราะถ้าสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ มีความเอื้ออำนวยและราบรื่นแล้ว การดำรงชีพหรือการเข้ามาใช้ชีวิตในประเทศไทย ของนักศึกษาชาวลาวก็จะสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างสบายใจ และไม่เกิดปัญหาที่วุ่นวาย เป็นต้น นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังมีความเห็นว่า ความเป็นบ้านพี่เมืองน้องระหว่างประเทศไทยและ สปป.ลาว เป็นปัจจัยที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับประชาชนทั้งสองฝั่ง ได้มีความใกล้ชิด กันเพิ่มมากขึ้น และจะเป็นแรงจูงใจหรือแรงดึงดูดให้ประชาชนชาวลาวเลือกที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้น

เช่นเดียวกับความเห็นของนักศึกษาชาวลาว ท่านหนึ่งที่มีความเพิ่มเติมอีกว่า ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์กันในทุก ๆ ด้านเพิ่มขึ้นหรือเป็นมิตรกันมากขึ้นเท่าใด การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศก็จะประสบผลสำเร็จมากขึ้นตามไปด้วย ยิ่งโดยเฉพาะได้รับปัจจัยความเกื้อหนุนมาตั้งแต่อดีตด้วยแล้ว ก็ยังมีความเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยของไทยร่วมมือกับรัฐบาลลาว รับนักศึกษาชาวลาวให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ตารางที่ 4.2.12 ท่านคิดว่ากรณีที่รัฐบาลไทยและลาวมีการสนับสนุนทุนทางการศึกษา เพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง และรวมไปถึงการได้รับความร่วมมือความช่วยเหลือจากแหล่งทุนที่มีเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยนี้จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาว ได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง อย่างไร

กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์	ประเด็นในข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มากขึ้นหรือน้อยลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1.กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	10	-	-	-
2.กลุ่มนักศึกษาชาวลาวที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยทางภาคอีสาน	80	-	-	-
รวม	90	-	-	-

จากกลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มจำนวนรวมทั้งสิ้น 90 ท่าน พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมด มีความเห็นเป็นอย่างเดียวกันว่า ปัจจัยในด้านทุนการศึกษา เป็นปัจจัยที่จำเป็นและมีผลต่อการที่จะเลือกเดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของนักศึกษาชาวลาวเป็นอย่างมาก

โดยข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ปัจจัยในด้านทุนการศึกษานั้น มีความจำเป็นต่อประชาชนชาวลาวเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนชาวลาวส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวที่ไม่ดีและยากจน จึงทำให้ประชากรโดยส่วนใหญ่ในประเทศสปป.ลาว มีอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษายังมีอยู่น้อยมาก ดังนั้นนักศึกษาชาวลาวที่มีโอกาสได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ก็จะได้รับทุนทางการศึกษาเข้ามาทั้งหมด

ข้าราชการท่านหนึ่งมีความเห็นว่า ปัจจัยในด้านทุนการศึกษามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะทำให้ประชาชนชาวลาวและนักศึกษามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะทำให้ประชาชนชาวลาวและนักศึกษาชาวลาวได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงเพิ่มมากขึ้น เพราะถ้ารัฐบาลไม่สนับสนุน

ช่วยเหลือให้ทุนทางการศึกษาแล้ว ประชาชนชาวลาวที่ฐานะไม่ค่อยดีคงไม่ได้เรียนหนังสือในระดับสูงต่อไปได้

ข้าราชการท่านหนึ่งก็มีความเห็นเพิ่มเติมว่า นักศึกษาชาวลาวมีความต้องการที่จะเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เพราะประเทศไทยมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการมีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและมีมาตรฐาน ดังนั้นถ้ารัฐบาลหรือองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในไทยและต่างประเทศ สนับสนุนทุนทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ประชาชนชาวลาวและนักศึกษาชาวลาวก็จะได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เพิ่มจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งยังแสดงความเห็นว่า โอกาสที่ประชาชนชาวลาวจะได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนใหญ่จะได้รับทุนการศึกษาจากรัฐบาล องค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้ แต่คงต้องยกเว้นนักศึกษาชาวลาวที่มีฐานะดี และร่ำรวย ที่ไม่ต้องพึ่งทุนการศึกษาจากรัฐหรือองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้น

นักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า ปัจจัยในด้านทุนการศึกษาไม่ใช่เรื่องสำคัญแต่เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยสร้างหรือแลกเปลี่ยนสิ่งนั้น ๆ ในสังคมให้ได้มาอย่างถูกกฎหมาย เช่น วุฒิการศึกษา การใช้จ่ายในเรื่องการเรียน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยในเรื่องเงินหรือทุนทางการศึกษานั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ประชาชนชาวลาวได้รับการศึกษาในระดับที่สูงเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับนักศึกษาชาวลาวท่านหนึ่งมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่าปัจจุบัน(2544 – 2549) ประชาชนชาวลาว ได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทย เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี เพราะรัฐบาลไทยและลาวได้สนับสนุนและส่งเสริมเพิ่มทุนทางการศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้น และประกอบกับได้มีแหล่งทุนมาจากทุกส่วนในสังคมที่ให้การช่วยเหลือเพิ่มขึ้น จึงทำให้ประชาชนชาวลาวได้มีโอกาสได้เข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นต้น

4.2.13 ท่านคิดว่าปัจจัยอื่นใด ที่นอกเหนือที่กล่าวมาแล้วนั้น จะส่งผลให้ประชาชนชาวลาวได้เดินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไร

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญ ๆ ต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการจนส่งผลให้มีนักศึกษาชาวลาวเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ได้เพิ่มมากขึ้นนั้น ได้มีความครอบคลุมและได้กล่าวมาเกือบในทุก ๆ ด้านแล้ว คงจะเหลือแต่สถานการณ์ หรือสภาพการณ์ในอนาคตข้างหน้าจะเป็นตัวบ่งบอก หรือกำหนดปัจจัยนั้น ๆ ขึ้นมาใหม่ ดังนั้น ในประเด็นคำถามนี้ผู้ให้การสัมภาษณ์จึงไม่ได้แสดงความเห็นใด ๆ เพิ่มเติมหรือสร้างความคิดเห็นใด ๆ ที่แตกต่างจากปัจจัยคำถามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น

4.3 ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ

4.3.1 ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทย ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในด้านใดบ้าง เพื่อที่จะทำให้นักศึกษาชาวลาเวินทางเข้ามาศึกษาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโดยรวมไว้ดังต่อไปนี้

- 1) มหาวิทยาลัยของไทยควรลดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ กับนักศึกษาชาวลาเวิน ถูกลง เพราะนักศึกษาชาวลาเวินไม่ได้ร่ำรวย หรือมีฐานะที่ดีเหมือนกับนักศึกษาชาวต่างชาติอื่น ๆ ที่เข้ามาเรียน เข้ามาศึกษาในประเทศไทย
- 2) มหาวิทยาลัยของไทยควรเข้มงวดในกฎเกณฑ์มาตรการต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบ ร้อยมากขึ้น เช่น การแต่งกายของนักศึกษาที่แต่งตัวตามอำเภอใจ ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น
- 3) มหาวิทยาลัยของไทยไม่ควรเลือกปฏิบัติกับนักศึกษาชาวลาเวินหรือควรได้ให้การปฏิบัติที่เสมอภาค เท่าเทียมกันกับนักศึกษาชาวต่างชาติอื่น ๆ เช่น นักศึกษาชาวต่างชาติที่มาจากชาติที่เจริญ หรือชาติตะวันตกมักจะได้รับที่พักอาศัยที่มีระบบการบริการที่สะดวกสบาย แต่นักศึกษาชาวลาเวินกับมีที่พักอาศัยที่แออัด และไม่ได้รับการบริการที่สะดวกสบาย เป็นต้น
- 4) มหาวิทยาลัยของไทย ควรสร้างภาพลักษณ์และค่านิยมที่ดีให้กับนักศึกษาไทย เพื่อลดทัศนคติที่ไม่ดีต่อชาติลาว เช่น การล้อเลียนชาติลาวเป็นเรื่องที่ตลกขบขัน เป็นชาติที่ไม่เจริญ หรือล้าหลัง ล้าสมัย เป็นต้น
- 5) มหาวิทยาลัยของไทยควรมีการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในสปป.ลาว ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการให้ทุนการศึกษากับนักศึกษาชาวลาเวินในทุก ๆ ปี และเพิ่มทุนทางการศึกษาให้กับนักศึกษาชาวลาเวินได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น

4.3.2 ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรร่วมมือกับสปป.ลาว เปิดหลักสูตรทางการศึกษาใด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการส่งเสริมในด้านวิชาการระหว่างกันเพิ่มขึ้น

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่ม ได้แสดงความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความร่วมมือในด้านวิชาการร่วมกัน โดยรวมไว้ดังต่อไปนี้

- 1) เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนผ่านทางดาวเทียมหรือระบบอินเทอร์เน็ต เช่น นักศึกษาชาวลาวสามารถที่จะนั่งเรียนที่บ้านหรือที่ประเทศของตนโดยไม่ต้องเดินทางมาศึกษาด้วยตัวเองก็ได้ เป็นต้น
- 2) มหาวิทยาลัยของไทย ควรเข้าไปเปิดหลักสูตรสาขาวิชาเรียนหรือเข้าไปตั้งศูนย์วิทยาเขตสาขาย่อยของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศสปป. ลาว

4.3.3 ท่านมีความเห็นและมุมมองในการที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างไทยและลาวในด้านวิชาการอย่างไร

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่ม ได้แสดงความเห็นที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างไทย – ลาว ในด้านวิชาการ โดยรวมไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ประเทศไทยและ สปป.ลาว ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในทุก ๆ ระดับ ระหว่างกันอยู่อย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรมีการกำหนดแผนงานยุทธศาสตร์ในด้านวิชาการร่วมกันเป็นประจำทุกปีและมีความเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยทั้งนี้จะต้องได้รับการยินยอมร่วมกันทั้งสองฝ่ายเพื่อแผนงานยุทธศาสตร์นั้น ๆ จะได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถที่จะปฏิบัติร่วมกันได้จริง
- 3) การดำเนินนโยบายทางการต่างประเทศต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักความเท่าเทียม เสมอภาค และจริงใจสร้างสรรค์ ต่อกัน
- 4) ควรมีการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการวิจัยระหว่างกันให้เพิ่มมากขึ้น และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างเสรีและเปิดกว้างมากขึ้น
- 5) มหาวิทยาลัยเอกชนของไทยควรเข้ามามีบทบาทในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากขึ้น เช่น การให้ทุนทางการศึกษาแก่นักศึกษาชาวลาว การเข้าไปอบรมหลักสูตรความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ สปป.ลาว เป็นต้น

4.3.4 ท่านคิดว่าปัจจัยใดจะนำไปสู่ความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างไทยและลาวให้ เป็นไปแบบถาวรและยั่งยืน อย่างไร

ผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มได้แสดงความเห็นที่เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางสำคัญ
ในการการพัฒนาความร่วมมือในด้านวิชาการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและถาวร ไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ควรมีการสร้างความร่วมมือในด้านวิชาการที่เป็นไปแบบการพึ่งพาอาศัยกัน โดยต่าง
ฝ่ายต่างได้รับประโยชน์ในผลของกิจกรรมความร่วมมือนั้น ๆ ร่วมกัน
- 2) ควรมีการทำข้อตกลง (MOU) ระหว่างกันของมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยสปป.
ลาว ให้ขยายวงกว้างเพิ่มมากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 3) รัฐบาลทั้งสองประเทศควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือในด้าน
วิชาการระหว่างกันให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 4) การเคารพในอำนาจอธิปไตยซึ่งกันและกัน หรือการปฏิบัติต่อกัน ในด้านต่าง ๆ อย่าง
เท่าเทียมและเสมอภาคกัน เป็นหลัก
- 5) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือในด้านวิชาการระหว่างประเทศ
ร่วมกันขึ้นมา เพื่อจัดการประชุมปรึกษาหารือ แก้ปัญหาต่างร่วมกัน หรือรวมไปถึงการร่วมกัน
กำหนดแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือนั้น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามความเหมาะสม และเป็นไปตาม
แนวทางเดียวกันได้

4.3.5 ท่านมีข้อคิดเห็น ความเห็น ทศนคติ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าว มาหรือไม่ อย่างไร

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มีความแน่นแฟ้นและมีความผูกพันกันเพิ่มมากขึ้น
ด้วยการสร้างความเข้าใจระหว่างกันให้เป็นไปอย่างจริงจัง และเคารพในหลักการความปรองดอง
สมานฉันท์ ดังจะแยกอธิบายแบ่งออกเป็นในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

-ในด้านการเมือง

ผู้นำทางการเมืองของทั้งสองประเทศควรผูกมิตรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อกัน ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและให้มีความเข้าใจร่วมกันอย่างลึกซึ้ง เพราะความสัมพันธ์ทางการเมืองเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เปราะบางและอ่อนไหว โดยเฉพาะการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ซึ่งทั้งประเทศมีประสบการณ์และบทเรียนที่เข้มข้นของในอดีตที่ผ่านมาแล้ว ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ความแตกต่างทางด้านลัทธิอุดมการณ์ในช่วงสงครามอินโดจีน ที่ทั้งสองประเทศอยู่คนละฝ่ายกันหรืออยู่คนละขั้วกัน ในด้านการเมืองโดยฝ่ายไทยอยู่ข้างกลุ่มประเทศโลกเสรีอย่างสหรัฐอเมริกา(ฝ่ายขวา) ที่กำลังทำสงครามกับฝ่ายซ้ายหรือกลุ่มประเทศที่ยึดถือในลัทธิอุดมการณ์แบบคอมมิวนิสต์

นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างไม่น่าจดจำคือกรณีข้อพิพาทบ้านร่มเกล้า ในจังหวัดพิษณุโลกเมื่อปี ค.ศ. 1984 หรือปี พ.ศ. 2531 ซึ่งทั้งสองประเทศต้องเผชิญกับสถานะทางการเมืองที่ตึงเครียดต่อกัน และในที่สุดทั้งสองประเทศก็ต้องดำเนินนโยบายหรือมาตรการทางการเมืองต่างประเทอย่างรุนแรง จนนำมาซึ่งความบาดหมางและการสูญเสียต่อกันทั้งชีวิตและทรัพย์สินอันใหญ่หลวง เป็นต้น

ดังนั้น จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตดังกล่าวเปรียบเสมือนรอยร้าวหรือบาดแผลที่ฝังลึกต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้นำทั้งสองประเทศในทุกระดับชั้น ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งความเข้าใจผิดและก่อให้เกิดการมีอคติต่อกันในภาพลบจนไม่มีความไว้วางใจ สงสัยกลางแคลงใจกันในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไปด้วย ฉะนั้น ผู้นำทางการเมืองของทั้งสองประเทศจึงต้องมีความสนใจและเอาใจใส่กันอย่างละเอียดละออ โดยเฉพาะในเรื่องของนโยบายต่างประเทศที่ประชาชนของทั้งสองประเทศมีความรู้สึกนึกคิดการรับรู้ที่มีต่อกันว่าเป็นอย่างไร คนลาวมองคนไทยว่าอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้คนลาวมีความรู้สึกเช่นนั้นกับคนไทย ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ เพื่อที่จะทำให้เรารู้จักตัวเองได้ดียิ่งขึ้น และก็ยังจะช่วยให้ประเทศไทยและลาวมีความเข้าใจกันในลักษณะ “รู้เขารู้เรา” มากขึ้นและลึกซึ้งขึ้นกว่าเดิม อันจะนำมาซึ่งแบบอย่างแนวทางเพื่อให้การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย – ลาว เป็นไปแบบยั่งยืนและยังจะเป็นตัวอย่างต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับเพื่อนบ้านประเทศอื่น ๆ ให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติปรองดองและเข้าใจซึ่งกันและกันอีกด้วย เป็นต้น

-ในด้านเศรษฐกิจ

ประเทศไทยและ สปป.ลาว ควรมีการสร้างภาพลักษณ์ต่อกันให้มีลักษณะทางด้านเศรษฐกิจเป็นไปแบบการพึ่งพาอาศัยกันดังคำกล่าวที่ว่า “ไปฝั่งโน้นได้กินปลา มาฝั่งนี้ได้กินข้าว” มากกว่าที่จะแบบการเอารัดเอาเปรียบกัน เพราะปัจจุบันนี้ ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจดูเหมือนว่าประชาชนชาวลาวจะมองประเทศไทยไปในทางที่ติดลบหรือเชิงลบอยู่บ้าง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่นักลงทุนชาวไทยเข้าไปทำธุรกิจในด้านต่าง ๆ แล้ว กดขี่ค่าแรง และหวังจะสร้างผลประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว หรือรวมไปถึงการที่ประเทศไทยส่งนำเข้าสินค้าจากประเทศ สปป.ลาว เป็นจำนวนมากก็จริง แต่ประเทศไทยซื้อสินค้าจากประเทศสปป.ลาว มาในราคาที่ถูกลงและไม่เป็นธรรม อย่างเช่น สินค้าพวกป่าไม้ ไม้เป็นท่อน ไม้แปรรูป สินค้าพลังงานอย่างไฟฟ้า เป็นต้น

นอกจากนี้ โครงการต่างๆ ที่ประเทศไทยและลาวร่วมทุนหรือร่วมมือกันนั้นส่วนมากเนื้อในของโครงการแอบซ่อนเร้นไปด้วย ความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของฝ่ายไทย มากกว่าสปป.ลาว อยู่เสมอ ๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นประเทศ สปป.ลาว ก็ตระหนักด้วยดีว่าการทำธุรกิจหรือการลงทุนมันก็ย่อมเป็นไปตามวัฏจักรของระบบปลาใหญ่กินปลาเล็กหรือประเทศที่พัฒนามากกว่าย่อมได้เปรียบประเทศที่ด้อยกว่า อยู่เสมอ ดังนั้น ถึงระบบเศรษฐกิจของโลกจะเป็นไปแบบใด แต่ทางฝ่ายของประเทศสปป.ลาว ก็ยังอยากให้ประเทศบ้านพี่เมืองน้องอย่างไทย มีความเข้าใจในสภาพการณ์ของ สปป.ลาว อย่างแท้จริง และมีการสร้างสายใยของความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจให้เป็นไปแบบผูกพันฉันท์ญาติพี่น้องที่พึ่งพาอาศัยกัน และพร้อมที่จะพัฒนาไปด้วยกันมากกว่าการเอาเปรียบสร้างผลประโยชน์โดยมากแต่เพียงฝ่ายเดียว เป็นต้น

-ในด้านสังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ

ประเทศไทย – ลาว ควรดำเนินความร่วมมือ หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้มีการพัฒนาไปในด้านที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ ตลอดจนพยายามใช้ความเกื้อหนุนกันในปัจจุบันทางด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของประวัติศาสตร์หรือเชื้อชาติของคนไทย หรือคนใด ของประชาชนทั้งสองประเทศที่มาจากต้นกำเนิดเดียวกัน จึงมีรูปร่าง ผิวพรรณ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของพรมแดนประเทศไทย-ลาว ก็มีพรมแดนที่อยู่ใกล้ชิดติดกันเป็นระยะทางที่ยาวหลายพันกิโลเมตร เป็นต้น และที่สำคัญ ผู้นำของทั้งสองประเทศควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน ควรจะปลูกฝังให้ประชาชนทำดี ให้เกียรติ และเคารพนับถือซึ่งกันและกัน และตระหนักถึงความเสมอภาค

ตลอดจนรัฐบาลของทั้งสองประเทศ ควรกระชับความสัมพันธ์ให้มีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ควรให้เป็นความสัมพันธ์รอบด้าน คือ ควรให้ครอบคลุมไม่เฉพาะแต่ทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจเท่านั้น หากควรรวมถึงด้านสังคมและวัฒนธรรมและอื่น ๆ ด้วย เพราะลาวเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทยเพียงประเทศเดียวที่ประชาชนของทั้งสองประเทศสามารถที่จะสื่อสารกันได้ด้วยภาษาประจำชาติของตนเองโดยไม่ต้องใช้คนกลาง หรือภาษากลาง เพราะความที่มีเชื้อสายเดียวกัน และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน แต่ด้วยเหตุที่ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของลาวยังด้อยกว่าไทยรวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ของลาวอยู่มาก ดังนั้น จึงควรที่รัฐบาลไทยจะหันมาให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลลาวให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งก็จะช่วยให้คนลาวมองคนไทยในภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น ไม่มองในแง่ว่า คนไทยหรือประเทศไทยคอยมุ่งแต่จะเอารัดเอาเปรียบเขาในทางเศรษฐกิจแต่เพียงด้านเดียว นอกจากนั้นรัฐบาลไทยโดยเฉพาะผู้นำรัฐบาลควรที่จะให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาวให้มากขึ้น แทนที่จะหวังพึ่งแต่ประเทศมหาอำนาจที่อยู่ห่างไกลซึ่งจะไม่ให้ความสำคัญกับประเทศไทยเท่ากับพันธมิตรที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันกับเขา ดังนั้น การเชื่อมโยงระหว่างผู้นำในระดับรัฐบาลระหว่างไทยและลาวควรจะมีให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะเมื่อลาวได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนแล้ว รัฐบาลไทยควรให้ความสำคัญเปรียบที่มีอยู่กับลาวเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ด้วยการหันมาเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงนี้ให้มากที่สุดเพื่อรักษาความสัมพันธ์ให้ยั่งยืนไว้และไม่ควรที่จะมุ่งเน้นแต่เฉพาะในด้านการค้าและการลงทุนเพียงด้านเดียว เป็นต้น